

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 31 SECOND-CLASS
Postage-paid at Brooklyn, N.Y.

Pentadienis-Friday, Liepa-July 21, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

NOMINUOTI DEMOKRATŲ KANDIDATAI — SENATORIAI MC GOVERN IR EAGLETON SENOJI GVARDIJA IŠMESTA UŽ DURŲ

Demokratų partija savo kandidatų prezidento pareigai nominavo sen. McGovern, šis gi kandidatų viceprezidento vietai pasirinko sen. Eagleton, pirmą kartą 1970 išrinktą ten atstovauti Missouri valstijai. Abu nominuoti be vargo, nes reformuotas partijos delegatų parinkimas suteikė progą apie reikalą nusimanančiam iš anksto taip susiorganizuoti, kad sau laimėtų daugiausia delegatų.

Tas gudrusis strategas buvo pats sen. McGovern, kuris buvo ir vyriausias tos reformos planuotojas ir įgyvendintojas. Reformos peikti negalima, nes ji konvencijos delegatų parinkimą išėmė iš partijos komitetų ir jų pareigūnų kompetencijos ir atidavė į partijos narių rankas. Kitaip sakant, labai svarbi partijos funkcija iš mažos grupės įvairių partijos pareigūnų atiduota partijos "liaudžiai". Pasibaigę užkulisinės kombinacijos, vietų "pardavinėjimas" už "patarnavimus" atsiliginant. Šį kartą delegatai buvo renkami arba pirmiūose visos valstijos rinkimuose arba viešose konferencijose. Dar daugiau — reikėjo būtinai į delegaciją išrinkti nustatytą skaičių moterų, jaunikių, negrų ir kitų etninių grupių asmenų.

RINKIMŲ KRONIKA

— Demokratų partijos centrinio komiteto pirmininke parinkta Mrs. Westwood iš Utah valstijos, visai neseniai prisijungusi prie sen. McGoverno "apaštalių" grupės. Ji esanti naujų rinkėjų registracijos specialistė. Su senuoju pirm. O'Brien McGovern išsiskyrė susipykęs. Vicepirmininku parinktas New Yorko negras Paterson, bet jau labai išbalęs. Toji vieta buvo numatyta Kenedžių klišos atstovui Pierre Salinger, bet negrų grupė pareikalavo tos vietos negrui. McGovern turėjo nusileisti, norėdamas palaikyti savo pusėje negrų balsus.

— Buvęs prez. Nixono administracijoje išdoro sekretoriumi, žymus Texas demokratas J. Connally dar nepatėmė demokratų partijos, bet nepatenkintas McGovern programa, todėl organizuos demokratų Nixono išrinkimui paremti.

Kad taja reforma galėtų savo naudai pasinaudoti, sen. McGovern pradėjo dirbti tuoju po nelaimingos 1968 m. demokratų konvencijos. Jis pamažu ir tyliai sutelkė keliolika tūkstančių savanorių darbininkų, daugiausiai jaunimo ir moterų. Pasirinko nusimanančius vadovus organizatorių ir jų pagalbą pirmiūose rinkimuose greit paliko užpakaly, netrukus ir visai iš ringo išmetė visas pasipūtusias "garšnybes", kurių viršūnėje puikavosi sen. Humphrey.

Antra McGovern populiarumo stiprybė buvo tai, kad jis skelbė savo planus visai eilei problemų tvarkyti. Ir ta pačia proga tas problemas sudramatizavo. Vieni tų planų buvo geri, kiti pavojingi, dar kiti utopiški ir demagogiški, bet jis kalbėjo apie problemas, kurios buvo aktualios. Ir rašinėjo savo receptus joms gydyti. Tuo tarpu kai visi kiti demokratų kandidatai tuo reikalu nesirūpino. Jie tik tuščiažodžiavo ir demokratų klaidas siuntinėjo prez. Nixono pusėn. Todėl nėra psichologinio pagrindo stebėtis jų pralaimėjimu. Sen. McGovern pirminių rinkimų proga sugebėjo įtikinti demokratų liaudį, kad atėjo laikas keisti — senienas pakeisti naujesne kalba.

Labiausiai sujaudino ir supykino demokratų partijos valdanti aparatą (kongreso narius, gubernatorius, valstijų komitetų narius ir kitus pareigūnus) McGovern nuo jų atsirišojimas — jis surinko savo aparatą, anuo gi visai nesidomėjo, net padarė viską, kad to aparato asmenys nepatektų į konvencijos delegatus. Todėl nestebėtina, kad buvę "diideji" sėdėjo namie, gi konvencijos salę užplūdo visai nauji žmonės. Kas iš anų atvyko pasižiūrėti, kaip atrodo McGovern konvencija, tas viešai nesirodė ir rezervuotos vietos nerado.

Dar primintina, kad konvencijai prasidedant buvo bandyta suorganizuoti koaliciją McGoverno nominacijai užblokuoti. To žygio vado buvo pasikviestas unijų bosas G. Meany, bet tas sumanymas greit buvo iššifruotas ir sužlugdytas. Senosios gvardijos atsibudimas buvo skaudžiai pavėluotas.

Išėitų, kad demokratų partija eina į rinkimų kovas žiauriai susižalojusi. Yra visokių kalbų

apie kerštavimus, yra didelių būkštavimų apie pralaimėjimą, bet ne viskas gali būti grynas pinigais. Ypač atsimintina, kad McGovern organizacija bus stipri. Daug kas priklausys nuo prez. Nixono rinkiminės taktikos stiprumo. Svarbiausia nuo to, kaip jam pasiseks grąžinti demokratam tas nuodėmės, kurių jie tiek daug yra pridavę, bet kurias jų demagogai dieną ir naktį vis rašo į prez. Nixono sąskaitą.

P.S. Kitame numery apžvelgsim demokratų partijos konvencijos priimtą naujojo stiliaus programą-platformą.

VIETNAMO TAIKA?

Derybos Vietnamo karui baigti vėl atnaujintos Paryžiuje. Komunistai pirmą posėdį buvo gana santūrūs — pasiūlė kalbėtis paskutiniojo savo pasiūlymo pagrindu, bet susilaikė nuo propagandinės retorikos. Amerikiečiai įteikė paskutinį prez. Nixono pasiūlymą: paliaubos tarpt. kontroleje, tada amerikiečiai pasitraukia per 4 mėn. su sąlyga, kad bus grąžinti belaisviai.

Šalia to minėtini dar du faktai. Hanojaus kompartijos politbiuro narys jau Paryžiuje su pareiškimu, kad mieliai susitikis su prez. Nixono atstovu dr. Kissingeriu kalbėtis visais klausimais. Kita įdomesnė žinia ateina iš Laos. Jos vyriausybės premjeras princas Phouma gavo iš savo pusbrolio, irgi princ, prašymą atnaujinti pasitarimus dėl paliaubų. Šis princas susipainiojo su komunistais, gyvena Hanojuje ir su savo partizanų būriu šiek tiek padeda Hanojaus komunistams kariauti Laose. Phouma sutiko pradėti pokalbį ir paprašė atsiųsti atstovą į Laos sostinę. Manytina, kad tas princas veikia su Hanojaus žinia ir paskatiniu. Jam pavesta misija galėtų būti paskatinti pusbrolių prisidėti prie kokio nors plano. Greičiausiai Hanojui rūpi išlaikyti Laosą neutralų karą baigus. Net yra manančių, kad Hanojus jau apsišprendęs daryti taiką.

— Britų paskelbti ikišiol slaptais laikyti 1943 m. karo meto dokumentai rodo, kad Stalino vyriausybė atsakinga už 11,000 Lenkijos karių nužudymą Kатыno miške.

Lietuvos gen. garbės konsulė J. Daužvardienė sveikina prez. Nixono žmoną Patriciją, atvykusią į IV tautinių šokių šventę Chicagoje. Tarp jų Illinois gubernatoriaus žmona D. Ogilvie. Pačioj kairėj gubernatoriaus dukra Elizabeth.

NAUJAS JAPONIJOS VADOVAS

Japonija turi naują premjerą — valdančioji liberalų-demokratų partija juo išrinko tarpt. prekybos ir pramonės ministrą Tanaką. Tos vietos norėjęs užs. reik. ministris Fukuda pralaimėjo. Bus naujių užsienio reikalų politikų, bet ne revoliucinių, tik logiškai plaukiančių iš tos politinės tikrovės, kuri atsirado iš Kinijos-Amerikos pradėto dialogo. Toji partija be kitų pagalbos valdo Japoniją nuo 1955. Iš 491 atstovo parlamente ji turi 297, iš 251 senatoriaus jai priklauso 134.

Trumpai pasaulyje

— P. Korėjos vyriausybė mano, kad greit nesitikitina abiejų Korėjų vyriausybių galvų susitikimo. Komunistų pasiūlymą sumažinti abiejų Korėjų karines pajėgas pietiečiai vadina tik "sena propaganda". Pirmiausiai lauktina kaip vyks abiejų pusių Raud. Kryžių pasitarimai dėl išskirtų šeimų ryšių sumezgimo ir kitų menkesnės reikšmės klausimų sutvarkymo.

— Ispanijos moterys laimėjo šimtą metų trukusią kovą — parlamentas galop pakeitė civilinį kodeksą naujais nuostatais, nustatančiais moters juridinio subrendimo amžių jai sulaukus 21 metų. Ikišiol toji amžiaus riba buvo 23 metai.

— Žydų emigracija iš Sovietijos į Izraelį šiais metais, palyginus su pernykščiais, esanti padvigubėjusi. Jei antrasis pusmetis bus panašus į pirmąjį, iš Rusijos šiais metais išvyks apie 30,000 žydų.

— Valstybės sekr. Rogers daugiau kaip mėnesį išbuvo kelionėje lankydamas sovietinės imperijos pasieniuose esančias valstybes. Europos erdvėje pokalbių problemas sudarė Maskvos taip labai forsuojama Europos saugumo konferencija ir Vid. Rytai, Azijos pusėje — naujoji konsteliacija, Amerikai ten peržiūrint savo po karo atsiradusius įsipareigojimus.

— Pakistano parlamentas pritarė pirmajam susitarimui su Indija taikai tarp abiejų kraštų taikingu būdu atstatyti.

— Anglijos parlamentas jau priėmė visus reikalingus įstatymus kraštui į Bendrąją Rinką įjungti. Darbiečiai ir konservatorių atskaitūnai surinko prieš pasisakančius 284 balsus, už įsijungimą balsavo 301 atstovas. Vyriausybė laimėjo, darbiečiai pralaimėjo, ilgai trukusi agonija pasibaigė.

Svarbus Pekino įspėjimas

Amerikos kongreso atstovų rūmų abiejų partijų frakcijų pirmininkai (Gerald Ford ir Hale Bogs) ką tik grįžo iš Kinijos su labai įdomiomis Pekino vadų nuomonėmis. Jie liudija, kad pokalbiuose su kinais išryškėjo du didžiausi jų rūpesčiai: Sovietų karinės pajėgos prie jų sienų ir propaganda Amerikoje už pasitraukimą iš Pacifiko erdvės ir kitų taškų pasaulyje.

Sen. McGovern kalbos, kad prezidentu išrinktas sumažinsis Amerikos krašto apsaugos biudžetą 30 bil. dol., Pekine sukėlė

labai didelį susijaudinimą. Nes ten manoma, kad Sovietams pasidarius stipresniais už Ameriką ir šiai pasitraukus iš strateginių vietų, pasaulis atsidurs labai pavojingose padėtyje. Ford šitaip pasakė: "Kinai nenori, kad JAV pasitrauktų ne iš Pacifiko, ne iš kurio kito pasaulio taško, kur jos karinės pajėgos dabar yra". Tuo pačiu pasakyta, kad nėra reikalo Amerikai dabar trauktis ne iš Formozos. Tokia mintis buvo paslepta ir prez. Nixono-Chou Šanchajaus komunikate.

Lindsay kritika

New York Times tuo reikalu taip rašo: "Nežiūrint iš kur ateina kritika — privačių piliečių grupių, iš municipaliteto įstaičių pareigūnų ar pačios miesto viršūnės narių — City Hall (su-prask: burmistras) visada kiša galvą į smėlį. Ir visos kritikas, kurios ikišiol pasirodė teisingos, sutinka su panieka ir pasipiktinimu."

"Paskutinis toks smūgis teko valstijos kontrolieriui Levitt — jis buvo išjuoktas operavęs netiksliais duomenimis. Iš tikrųjų gi tie duomenys buvo vieno mėnesio senumo ir parodė juodu ant balto, kiek daug miesto įstaigų blogai atlieka savo darbą — nemokėsiškai tvarkosi ir daug pinigų neproduktingai išleidžia... Atsakomybė už tokius darbus priklauso miesto administracijos viršūnei". Kitaip sakant, pačiam Lindsay. Bet jis dabar toks apatiškas, kad ilgesingai laukia kadencijos galo. Nelaimėjęs prezidentūros, turės negarbingai atsisveikinti ir su New Yorko miestu.

Diktatorių užmačios

Pekinas spaudė Japoniją nutraukti ukinius santykius su P. Korėja, jei norima prekybinti su Kinija. Kadangi Japonijos prekyba yra privačių bendrovių tvarkoma, tai tik prekybuančios su Kinija tą diktatą įvykdė, gi visos kitos su Korėja prekiauja kaip prekiauvusios. Seoulo liudijimu, gaunama iš Japonijos viskas, kas P. Korėjai reikalinga.

Japonai ten parduoda per metus prekių per 900 mil. dol. ir investuoja įvairiomis formomis per metus apie 750 mil. dol. Japoniją pralenkia tik Amerika. Tas Pekino reikalavimas nepateisinamas ne politiškai, ne ūkiškai, bet diktatūriniais gairais apsvaigusios galvos paprastai reikalingos ilgo gydymo.

Ir laikas keisti taktiką visai arti: abiejų Korėjų vadovybės slaptuose pasitarimuose yra sutarusios padėti sugyventi geruoju ir bendradarbiauti. Tuo atveju Kinijos "globa" Š. Korėjai nebepageidaujama.

Hartford, Conn., LB apylin. pirm. D. Grajauskienė, klebonas kun. J. Matutis ir inž. D. Minukas pas Connecticut gubernatorių T. J. Meskill, kuris liepos 16-22 paskelbė kaip pavergtųjų tautų savaitę.

JAUNIMO KONGRESAS DĖL PERSEKIOJIMŲ LIETUVOJE

Jaunimo kongresas atstovai buvo studijų dienoje Kento valst. universitete, kai juos pasiekė UPI žinia, jog Lietuvoje birželio 3 susidėjo 60 metų amžiaus Andrius Kakavičius ir mėgino susidėti 62 metų Žališauskas. Tą patį liepos 5 vakarą programos metu buvo painformuoti visi studijų dienų dalyviai. Trumpą maldą sukalbėjo kun. Antanas Saulaitis, S.J. Sugiedojus Lietuvos himną, visi ra-

miai išsiskirstė į kambarius, numatius rytojaus vakarą surengti susikaupimo valandas.

Tuo metu kongreso komiteto nariai, užsienio atstovų vadovai bei studijų dienų vadovybė specialiaame posėdyje sutarė:

— pasiųsti protesto telegramas Jungtinių Tautų gen. sekretoriui, popiežiui, Jungtinių Valstybių prezidentui, Jaunimo kongrese atstovaujamų valstybių vy-

riausybėm ir kt.;

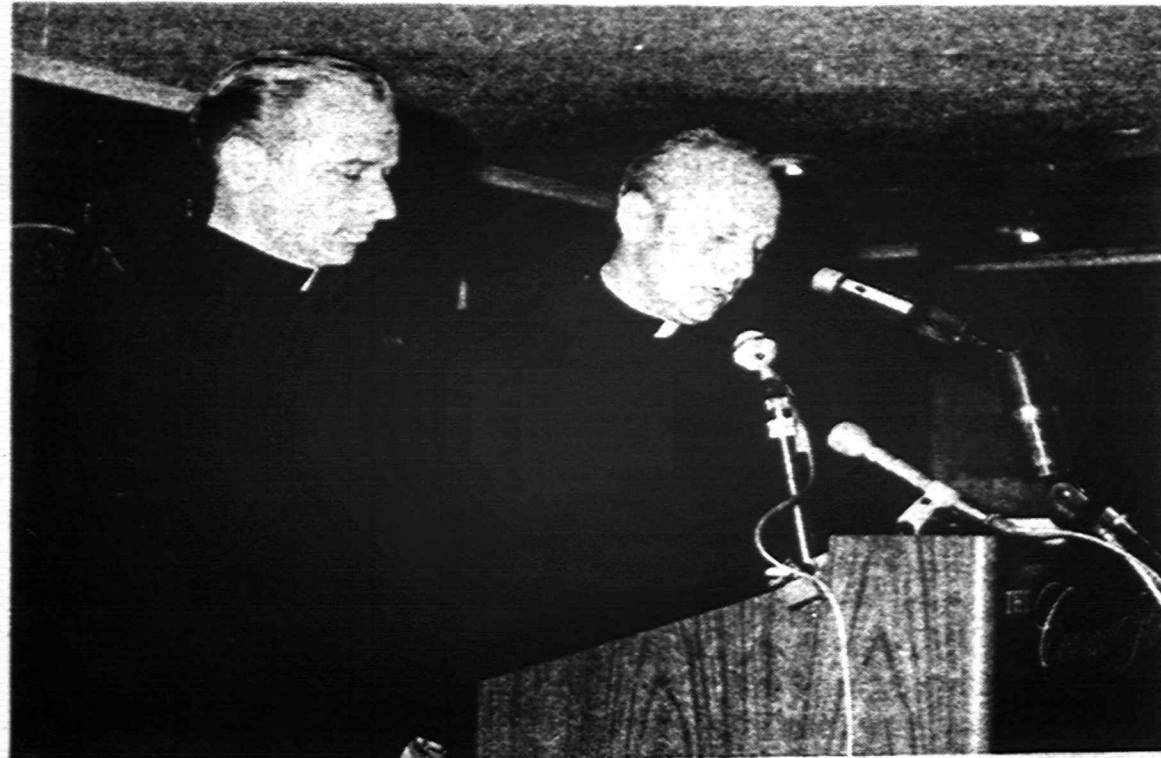
— informuoti Jaunimo kongrese atstovaujamų Lietuvos Bendruomenės kraštų valdybas apie telegramų siuntimą su raginimu

jungtis į bendrą akciją;

— kreiptis į amerikiečių spaudą protestuojant prieš Sovietų vykdomas represijas;

— kviešti estų kongresą, vykstantį Toronte, jungtis į bendrą protestą;

— atitinkamai informuoti lietuvišką spaudą bei radiją.

Jaunimo kongresą atidarant pakaitom invokaciją kalba kun. A. Kezys, S.J. ir evang. kun. J. Juozupaitis. Nuotr. A. Gulbinsko

TELEGRAMA PREZIDENTUI NIXONUI

Kongreso komiteto pirmininkas Romas Sakadolskis pasiuntė prezidentui R. M. Nixonui telegramą, kurios vertimas yra toks:

„Žinia apie dar vieną savizudybę Lietuvoje verčia mus prašyti Jūsų pasisakyti ten esančių mūsų brolių ir seserų žiauria padėtimi.

Andriaus Kakanavičiaus susidėginimas yra trečias ir vėliausias protestas, dramatiškuosiu atnaujintą Sovietų spaudą Pabaltijo valstybėse.

Sveikindami Jūsų vėliausią kelionę į Maskvą ieškan pasaulinės taikos ir suprasdami Jūsų siekimų reikalingumą, primename, kad pasaulinė taika neįmanoma, kai paneigiamos esminės žmogaus laisvės ir nepriklausomybės teisės.

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ir atstovų, susirinkusių iš trylikos kraštų ir keturių kontinentų, vardu, raginame Jus panaudoti savo įtaką priminti pasauliui žmogaus teisių paneigimą Pabaltijo valstybėse ir už jas aukojamas gyvybes.

UŽ KONKREČIĄ AKCIJĄ LIETUVOS REIKALU

Krašto vyriausybė raginama imtis konkrečių žygių

„Viejoj birželio liūdnyų sukakčių minėjimų turim imtis konkrečių žygių Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikalui. Aš kviečiu krašto administraciją imtis planingos akcijos tuo klausimu ir sugrąžinti laisvę ir nepriklausomybę Pabaltijo kraštui“, — JAV Kongrese birželio 30 pareiškė kongresmanas Thomas M. Rees (D.-Calif.). Tame pareiškimе jis pabrėžė remias H. Con. Res. 416 rezolucijos gyvenimą ir kviečias krašto vyriausybę imtis to žygio.

Lietuvos byla perkeltina į Jungtines Tautas

„Aš manau, kad JAV prezidentas išskels Pabaltijo kraštų bylą Jungtinėse Tautose ir pareikalas sovietus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos“, — pareiškė birželio 30 JAV Kongrese kongresmanas Louis C. Wyman (R. — New Hampshire). Jis užsiminė apie sovietų vykdomą genocidą Pabaltijo kraštuose, apie tragiškus įvykius paskutinių kelių mėnesių laikotarpį komunistų pavergtoje Lietuvoje. Kartu su savo pareiškimu įtraukė į Congressional Record leidinį ir H. Con. Res. 416 rezoluciją.

„Pats laikas padaryti galą vergijai Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje“, — pareiškė birželio 30 JAV Kongrese kongresmanas Lawrence J. Hogan (R. — Maryland). Jis kviečia krašto prezidentą realizuoti H. Con. Res. 416 rezoluciją, priverčiant Sovietų Sąjungą pasitraukti iš Pabaltijo kraštų. Be šio pareiškimio, legislatorius įtraukė į Congressional Record leidinį ir H. Con. Res. 416 rezoluciją.

Prezidento kvietimas konkrečiai akcijai

„Aš kviečiu krašto prezidentą imtis reikiamos akcijos Jungtinėse Tautose, laimint pasaulio viešąją opiniją Pabaltijo kraštų laisvės reikalui ir tuo pačiu sugrąžinant laisvę Lietuvai, Latvijai ir Estijai“, — pareiškė (birželio 28) Atstovų Rūmuose kongresmanas Joseph P. Addabbo (D. — New York). Be kitų dalykų, jis paminė partizanų kovas prieš sovietų komunistus 1940-

APIE DARBUS STUDIJŲ DIENOSE

Kento valst. universiteto informacijos tarnyba apie studijų dienas taip informavo:

Daugiau kaip 250 atstovų iš 13 kraštų keturiuose kontinentuose yra susirinkę į Kento valstybinį universitetą antrai Pasaulio lietuvių kongreso daliai.

Studijų dienos Kento universitete prasidėjo antradienį, liepos 4 vakarą. Universiteto prezidentas Glenn A. Olds, palygines Amerikos švenčiamą Nepriklausomybę su Lietuvos troškimu išsivaduoti iš Sovietų, kalbėjo jaunimui iš viso pasaulio, kad jie turi daug ką bendrą su Amerikos istorine patirtimi ir Amerikos kova dėl nepriklausomybės.

„Šis universitetas ėjo per tragediją, kaip daugelis iš jūsų ar jūsų šeimų. Taigi dvejoja prasme mus jungia bendras paveldėjimas ir bendros viltys“.

Dr. Olds, kalbėdamas apie tragediją, išgyvenamą svečių, turėjo mintyje Lietuvos okupaciją, kurią Sovietų Sąjunga pradėjo 1940.

Dr. Algis Norvilas, studijų dienų vadovas, pažymėjo, kad pasauliui gali atrodyti svetimas tautinio paveldėjimo išlaikymas, bet tai kaip tik praturtina patirtį. „Pirmiausia, tai praplečia žmogiškąjį horizontą. Antra, tai įgalina mus dalyvauti tarptauti-

niuose susitelkimuose — tokiuose kaip šis, kuris, mes tikime, paskatins tarptautinį susipratimą ir žmogiškų vertybių branginimą.

Norvilas, psichologas, kuris dėsto Chicagoje, pažymėjo, kad lietuviams savos kultūros už Lietuvos ribų išlaikymas turi dar kitą motyvą. Būtent, pačioje Lietuvoje vyksta politinės represijos, nacionalinė diskriminacija, pagrindinių žmogaus teisių ir tikėjimo paneigimas.

Apie represijas kalbėdamas, jis priminė atstovams, jų svečiams apie gegužės 14 jauno darbininko, kataliko susidėginimą Kaune, apie sukilusias dėl to masines riaušes, negirdėtas tokio masto nuo 1953 pasibaigusio tautinio partizanų sąjūdžio.

Antradienio vakarą buvo tautinių šokių ansamblio Grandinėlės pasirodymas.

Studijų posėdžiuose svarstomos problemos, su kuriomis susiduria dviejų kultūrų žmonės — savos ir ją praturtinančios paigėdaujamų vietinės kultūros; religijos vaidmuo modernioje gyvenime; studentų politinė rolė — jų gyvenamajame kultūroje ir jų rolė Lietuvos laisvės pastangose; jų rolė kiekvieno gyvenamame krašte siekiant sprendimo bendrai žmogiškų problemų kaip svietimo, meno ir kt.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS

LIETUVOS ĮVYKIŲ ATGARSIAI VATIKANE

L'Oss. Romano įdėjo trumpą Reuterio agentūros žinią apie susidėginimus ir taip pat sovietinės agentūros Tasso pareiškimą.

Birželio 11, kai popiežius Paulius iš lango kalbėjo į Šv. Petro aikštėje susirinkusią minią, būrys jaunųjų iš Civilta Christina sąjūdžio dalino lapelius su kaltinimu, kad tyliama apie Lietuvoje persekiojamus katalikus.

Tom pat dienom Romoje, ypačiai prie Vatikano, sienose dažais buvo išrašyti šūkiai: „Tegyvuoja lietuviai katalikai“, „Laisvės Lietuvos Bažnyčiai“, „Tegyvuoja herojiškas Lietuvos jaunimas“.

POPIEŽIUS APIE ŠETONO ŽENKLUS

Popiežius Paulius birželio 29 Šv. Petro bazilikoje kalbėjo jaučias, kad „pro tam tikras spragas šetono tvaikas įėjęs į Dievo Bažnyčią“. Vienas to tvaiko ženklų — nepasitikėjimas Bažnyčia, pasitikėjimas profaniniais pranašais, kurie jam pataikauja. „Abejonės įėjo į mūsų sąžines; įėjo pro langus, kurie turėjo būti atverti šviesai“.

Vatikanas paneigė žinias, kad popiežius Paulius pasitrauks iš pareigų po 75 metų amžiaus.

TIKĖJIMAS KOMUNISTŲ REŽIMUOSE

Rytų Vokietijoje yra 1,700,000 katalikų, viso gyventojų 17 ml. Tikybos pamokos uždraustos kaip ir Lietuvoje. Bet Vokietijoje nedraudžiama tikybos mokyti po pamokų.

Čekoslovakijoje vienuolės iškeltos į „koncentracijos vienuolyną“ — į retai gyvenamas vietas, kad jos neturėtų ryšio su gyventojais. Uždrausta dirbti mokyklose ir ligoninėse. Gali dirbti tik bepročių ligoninėse. Vengrijos kardinolas Min-

dszenty parašė savo atsiminimus ir žadėjo juos paskelbti. Dabar pranešta, kad jie nebus skelbiami, nes Vatikano ir Vengrijos komunistinio režimo buvo sutarta, kad nebūtų skelbiami jokie Mindszenty pareiškimai apie savo pergyvenimus.

Komunistai rūšiuoja kunigus „Nauka ir religija“ žurnalo 1972 3 nr. kompartijos cki agitacijos ir propagandos vedėjas P. Mišutis ilgame straipsny apie Lietuvos Bažnyčią kunigus skirsto į tris grupes: metę kunigystę ir supasaulėję, „einą su gyvenimu“ ir lauką tarybinius įstatymus“.

AMERIKOJE

Amerikos rumunai katalikai metiniame suvažiavime nutarė prašyti sau atskiros vyskupo. Jie gyvena įvairiose vyskupijose, sievė vyskupo neturi, kaip ir lietuviai. Savo prašymą remia Vatikano II nutarimais.

Kunigų tarybų federacija daros vis kontraversiškesnė. Neseniai jos konvencija atsakė pareikšti savo pritarimą Lietuvos persekiojamų katalikų reikalui. Bet tos federacijos prezidentas kun. Fr. Bonnke Detroite ir kitur karštai reikalavo, kad Bažnyčia atsižvelgtų į homoseksualistų reikalą.

Los Angeles arkivyskupijos 1,500 kunigų nutarė atsisakyti nuo federacijos.

Broliai Rockefelleriai, John ir Nelson, stengiasi paveikti protestantų ir žydų grupes, kad paremtų projektą įvesti visoje Amerikoje tokį abortų įstatymą kaip New Yorke. Nors New Yorke senatas ir seimelis tą įstatymą atšaukė, bet gubernatorius Rockefelleris nutarimą vetavo.

Kalifornijoje 1971 m. abortų buvo 116,749, o 1968 dar tik 5,030. Los Angeles mieste 64,559 — kiekvienam tūkstantui gimimų teko 287 abortai.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Apatarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZYA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernias kopyčias šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami požiūriniai pietūs. Firmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaima.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dažna ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigiamai kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom ir manius lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

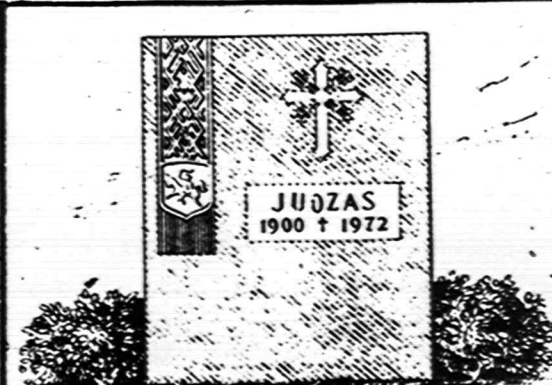
Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino
Memorials CO.

66-86 80th Street (prie St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kai apie Lietuvą kalba

Apie paskutinius Lietuvos įvykius tiek prirašyta, kad mažas šio laikraščio turis neįstengia įtalpinti net santraukos visų rašinių, kurie redakciją pasiekė paslaugų skaitytojų dėka.

Gerai, kad tie įvykiai rado didelio atgarsio Vakaruose. Net sovietinis komunikatas, kad Kalanta buvęs psichiškai nesveikas ir narkomanas, tik labiau kėlė nepasitikėjimą apskritai sovietiniais pareiškimais.

Gerai, kad Kongreso nariai, spaudos darbuotojai prisiėmė ir pasinaudojo medžiaga, kurią buvo pateikę lietuviški šaltiniai (daugiausia LB informacijos tarnyba).

Dar geriau, jei amerikiečių spauda ima ieškoti medžiagos ir komentary iš lietuviškų šaltinių. Taip padarė šiuo tarpu Los Angeles Times komentary puslapio redaktoriaus — paprasčiausio St. V. Vardj, kaip Muencheno sovietikos studijų centro direktorių ir Oklahomos politinių mokslų dėstytoją, pasisakyti apie Kauo įvykių ir Lietuvos reikalo "reikšmę" (Jo atsakymas buvo laikraščio liepos 4 — "Protests in Lithuania not isolated").

Kai mes dėkojame

Gerai, kad spaudai ar Kongreso nariams dėkojame laiškais. Padėka šiame laiške reikšminga.

Didelį vaidmenį savo padėkom yra atlikę Lietuvos Vyčiai, tam reikalui organizuoti a.a. kun. J. Jutkevičiaus. Ir dėl paskutinių įvykių po ranka pasitaikiusioje spaudoje pastebėtos padėkos (gen. kons. J. Daužvardienė, V. Četėnienė, Ir. Banaitienė, V. Volertas...).

Sunku susivokti, kiek iš tikrųjų lietuviškoje spaudoje priminiami padėkoti yra paveikūs. Galimas daiktas, kad daugelis, pa-

skaitę priminimą, pamano, jog tai kam kitam rašoma — ne man...

Geriau būtų, jei tom padėkom, pastabom, pataisymais rūpintis jaustųsi įsipareigoję specialiai L.B. sudarinėjamos Lietuvos reikalų tautos komisijos. Darbas nebūtų atsitiktinis.

Kai informaciją rengiame

Gerai, kad teberengiami leidiniai, sakysim, apie genocidą, vykdytą raudonųjų ir rudųjų. Bet ne vienam rodytis tai jau "praėjus", mirusių nusikalstami darbai.

Geriau, kad informacijos "rinką" paleidžiami dienos įvykiai. Labai savo laiku buvo pasirodę J. Gliados ir ypačiai kongresinės komisijos investigacijos dokumentiniai leidiniai apie Simą Kudirą. Dabar tokia dienos medžiaga yra tikėjimo persekiojimas Lietuvoje.

Kova dėl Žmogaus teisių Lietuvoje bus ilgalaikė. Informacija apie įvykius Lietuvoje nenuitiltų su laikraščio rytojais numeriais. Ji turi išlikti bibliotekose, kur ją galėtų rasti tiriantieji ir studijuojantieji. Tai padarytų rinkinys dokumentų apie tikėjimo padėtį Lietuvoje, pradedant nuo Lietuvos tikinčiųjų laiško Pijui XII ir baigiant kun. Šeškevičiaus, Kudirkos kalbom teisme, 17,000 petičija ir susideginusių pareiškimais.

Būtų geriau, jei tai būtų daroma centralizuotai, vieningai. Bet labiau patikima partizaninė iniciatyva, kol apie "veiksnius" vienybę tik kalbama ir kol vienybė kai kurių veiksmų suprantama tik kaip tikėjimo tiesa: neturėk kitų "veiksnių" kaip tik mane vieną...

LIETUVIAI-DAINUOJANTI AR ŠOKANTI TAUTA?

Ketvirtosios šokių šventės pirmieji įspūdžiai buvo duoti Darbininke liepos 7. Dabar duodame savo spec. koresp. šventės sintetinę apžvalgą bei vertinimą. Red.

-0-

CHICAGA SAVE PRALENKĖ

Pirmasis liepos mėnesio savaitinis Chicagoje buvo tikrai nepaprastas. Įvykiai neeiliniai, — Pirmoji Amerikos Moteris buvo lietuvių viešnia, — ir dalyvių skaičius nepaprastas, ir tiek įvairių kraštų atstovų buvo tu 2000 šokėjų jūroje. Triukšmas, entuziazmas ir spūstis; kur benoretum eiti, visur reikėjo veržtis: į kopyčią, ar į šokių šventės salę, į talentų vakarą ar užsienio šokėjų pasirodymą, į banketą ar į vaidinimus. Chicago yra mačiusi ne vieną lietuvių sužadėjimą, bet šis tikrai pralenkė visus kitus dalyvių gausumą ir pakilia, šilta nuotaika. Tiek daug laimingų jaunų veidų, šypsenų ir džiaugsmo aplinkui.

Prieš ketvertą metų, aprašydami III-ją šokių šventę, Darbininkas pastebėjo, kad "žmonių šį kartą buvo bene daugiausia, — išpirko visus bilietus ir net pritrūko". Jei tuo metu šventės pasisekimą, tai IV-oji dar labiau pasisekė, nes bilietų pritrūko jau prieš savaitę. Teko įsileisti ir porą šimtų stačių. Žinoma, žiūrovų skaičių padidino ir jaunimas, iš visų kraštų suplaukęs į savo kongresą. Bet vis

dėlto tai rodo, kad šokis, kaip viena iš liaudies meno šakų, įgyja vis daugiau populiarumo ir lenkia dainą. Buvom įpratę save laikyti dainininkų tauta, ir tik neseniai, po labai sėkmingo Grandinės pasirodymo Chicagoje, spaudoje pasirodė balsų, kad gal gi mes esame ir šokanti tauta. Jei palygintume šios šventės žiūrovus su tais, kurie pereinamais metais toje pačioje vietoje klausėsi dainų, tai jie buvo labiau viskuo susižavėję, visiškai nenusiteikę kritikuoti, peikti, ar ieškoti kokių nevisai pavykusių detalių. Viena jauna šokėja po poros dienų pakalbinta ir paklausta, ar tikrai šokių šventė buvo tokia puiki, nustebus žvilgterėjo ir atsakė savu klausimu: "Tai gal iš Chicago buvot tuometu išvykę?" O vieną kelių šokėjų motina su pasididžiavimu dėstė: "Tegu amerikiečiai pamato, kokio puikaus jaunimo mes turime. Jis moka kai ko daugiau negu slankioti Washingtono gatvėmis ir mėti kiaušinius ant Baltųjų Rūmų stogol!" Tai gi šokių šventės pasisekimas dalyviams atrodo nediskutuotinas!

PRADŽIA IR TALENTŲ VAKARAS

Šventė prasidėjo liepos 1 d. sodelyje prie Jaunimo centro, kurio gražus naujas pastatas su Vyčio emblema ir vešlia žole aikštelė sudarė puošnų foną iškilmėms: uždegtam aukurai ir

susirinkusiai miniai. Čia žodį tarė Kanados LB pirmininkas Eugenijus Čiuplinskas.

Po iškilmų prie Jaunimo centro Marijos aukštesniosios mokyklos salėje buvo užsienio lietuvių jaunimo talentų vakaras. Programoje skelbta ir chigagiečių labai laukta populiarioji dainininkė Lena Valaitytė dalyvauti negalėjo. Programą atliko į šventę atvykę šokėjų ir dainininkų vienetai. Visų dėmesį patraukė labai įdomus liaudies muzikos instrumentų ansamblis, savo sudėtyje turįs ragelių, triubų, gausią kanklių grupę ir plaktukais mušamas medines lenteles. Tai Montrealio Gintaro ansamblio, muz. Zigmo Lapino vadovaujamas. Klausytojams prisistatė kaip labai drausmingas, gerai susigrojęs, pajėgęs išgauti iš tu primityvių instrumentų spalvingą įdomų skambesį.

Iš Kanados Londono atvyko studentų gitarų Rasos kvartetas, į savo repertuarą įtraukęs paprastą, skambią, daugiausia liaudies dainelės, jautriai ir muzikaliai jas padainavęs, su melodinga gitarų palyda.

Muncheno tautinių šokių vienetas Ratelis, Alinos Grinienės vadovaujamas, ir Vasario 16 gimnazijos grupė, vadovaujama Eglės Pauliukonytės, padainavo ir pašoko porą charakteringų vokiškų šokių.

Urugvajaus šokėjų grupei vadovavo Stendelytė ir globojo

kun. J. Giedrys.

Vakaro vadovai sumaniai organizavo programą. Be ilgų pertraukų žiūrovai galėjo klausytis dainų ir muzikos, gėrėtis šokiais. Tarp scenos ir salės bemažant užsimezgė šiltas kontaktas, ir jautresnių dainų beklaušdami vienas kitas ir ašarą nubraukė. Maloniai stebino faktas, kad tiek skirtingų kraštų kultūros, nors ir palieka savo antspaudą, neįstengia visiškai išdildyti lietuviškumo ir kiekviename galėjai pajusti bent dalį tų pačių pastangų, to paties ryžto, tų pačių troškimų. Publika gausiai ir tikrai nuoširdžiai plojo, rodydama savo pasitenkinimą ir įvertinimą.

GARBĖS VIEŠNIA IR KITI SVEČIAI

Jau susidarė tradicija, kad rengėjai pasirūpina šokių šventę padaryti įvairesnę, įdomesnę, pakviesdami iškilnesnius asmenis. Pereitoje šokių šventėje dalyvavo miela viešnia iš Vokietijos žinoma aktorė Aldona Eretaitė, palikusi mums neišdildomą įspūdį iš savo poezijos recitalio ir iki šiol mūsų vaizduotėje gyvus jos atkurtus Donelaičio žmones. Bet šie metai yra lemtingų politinių įvykių metai, kurie gali pakreipti istorijos kelius. Tad visai tiko, kad šventei atidaryti buvo pakviesta ponis Nixonienė, savo sutikimu ir atsilankymu parodžiusi lietuviams dėmesio.

Sekmadienį apie 12 val. prezidento žmona nusileido Chicago Midway aerodrome. Jai buvo surengtas priėmimas netoli Amfiteatro esančio restorano Stock Yards Inn patalpose. Be viešnios ir generalinės konsulės ponios J. Daužvardienės, svečių tarpe galėjai matyti Vliko pirmininką dr. K. Valiūną, dr. L. Kriaučiūną, kongresmaną E. Derwinskį, Illinois gubernatoriaus žmoną D. Ogilvie, senatorių Percy, LB centro valdybos pirmininką Vytautą Volertą, Altos pirmininką dr. K. Bobelį. Užtrukęs apie valandą, neoficialus šiltos ir draugiškos nuotaikos priėmimas davė progos poniai Nixonienei susipažinti su šventės rengėjais ir kitais žymiais svečiais ir pabuvoti lietuvių tarpe.

Lygiai 2 val. viešnia įžengė į Amfiteatro salę, ją palydėjo ir šokėjų dalis, sukėlė jai ovacijas, kurių šiltumą ir nuoširdumą pastebėjo ir vietinė amerikiečių spauda.

"Prieš ketverius metus mano dukterys matė panašią šokių šventę" — kalbėjo viešnia, "ir grįžusios sakė, kad aš būtinai turiu tai pamatyti. Tai kažkas nepaprasto! Savo trumpoje šventės atidarymo kalboje prezidentienė pagyrė lietuvių už tai, kad jie stengiasi išlaikyti gyvą savo kultūrą ir tokiu būdu ir kiti gali ją pasidžiaugti. Svečius stebino, kad į šventę atvyko tiek daug šokėjų net ir iš kitų kontinentų. "Man visai nereikia kažkur toli keliauti, o tik atvykti čia, į lietuvių šventę, kad galėčiau pamatyti žmonių, iš kitų pasaulio kraštų", šypsojosi viešnia.

Šventėje kalbėjo Valdas Adamkus, dr. L. Kriaučiūnas, kongresmanas Edw. Derwinski, senatorius Percy, pradėjo savo kalbą lietuviškai "Sveiki lietuvių!" ir baigė taip pat lietuviškai, linkėdamas "Tegyvuoja laisva Lietuva". Ponia Nixonienė buvo apdovanota didžiule rožių puokšte ir gražia gintarine sage. Pamačius tik dalį programos, ji turėjo skubėti į aerodromą, išlydėta triukšmingais mažųjų šokėjų linkėjimais.

52 GRUPĖS SU 2000 ŠOKĖJŲ

Šventėje dalyvavo 52 vienetai su 2000 šokėjų. Programoje buvo gyvo greito tempo šokių, o taip pat ir švelnaus lyrinio pobūdžio, pvz. Blezdingėlė ar Sadutė, kuri pamažu virsta bene pačiu mėgstamiausiu mūsų publikos šokiu, dėl savo melodingumo ir įdomių choreografinių figūrų. Vaizdai pajavinti buvo labai sumaniai naudojamos šviesos efektai, kuriais stengiasi išryškinti šokio pobūdį. Pirmą kartą šokių šventėje muzikinę palydą sudarė

Ketvirtosios tautinių šokių šventės momentas. Nuotr. Z. Degučio

LITOGRAFINĖ PRAMONĖ LIETUVOJE (1918-1944)

SPAUDOS FORMOS

Šių dienų žmonija pažįsta tris pagrindines spausdinimo formas arba būdus:

- 1) Spaustuvės (Buchdruck-letterpress),
- 2) Litografijos, ar kitaip vadinamo ofseto (Litographie-offset),
- 3) Giliaspaudės (Tiefdruck-rotogravure).

Spaustuvinėje formoje vaizdas plokštėje yra iškilęs aukščiau jos paviršiaus. Litografiniame, arba ofseto, metode, vaizdas yra pačiame plokštės paviršiuje. Tuo tarpu giliaspaudėje vaizdas yra žemiau plokštės paviršiaus.

Spaustuvinis metodas yra mechaniškas. Iškilusias virš plokštės paviršiaus dalis liečia dažų voleliai, mašinos cilindriko nešamas popierius liečia tą paviršių, ir tuo būdu popieriuje atspaudžiamas vaizdas ar tekstas.

Litografinė, ar ofseto, spaudoje spausdinimo procesas yra chemiškai mechaninis. Plokštę nuolat, greitais intervalais, liečia drėkinimo ir dažų voleliai. Vaizdas plokštėje yra riebus, todėl drėkinimo voleliai palieka drėgmę tiksliai ten, kur nėra vaizdo. Dažai prie drėgnų vietų nekimba, o tiksliai prie riebių (vaizdo). Guma aptrauktas cilindris perima nuo plokštės vaiz-

dą, sueina į sąlytį su cilindriu, nešančiu popierių, ir tuo būdu atspausdinamas vaizdas.

Giliaspaudės procese vaizdas, gulįs žemiau plokštės paviršiaus, yra pripildomas dažais. Dažų perteklius nubraukiamas judančiu mašinos peiliu, popierių nešas cilindris išspaudžiamas į plokštę, ir popieriuje gaunamas vaizdas.

Seniausia spaudos forma yra spaustuvinė. Ofsetinė ir giliaspaudės spauda yra plačiai ir gausiai naudojamos pasaulyje. Nežiūrint to, kad tos dvi formos yra sudėtingos ir gana komplikotos, jos abi yra lanksčios ir patikimos. Abi naudojamos spausdinimui ne tik ant lygaus popierio, bet ir ant rupaus, net audeklų ir maišų.

Šių dienų Šiaurės Amerikos žemyne ir Europoje yra labiausiai paplitęs ofsetinės spaudos metodas. Giliaspaudė (vienaspalvė ir spalvota) klesti Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir kitur. Azijos žemyne giliaspaudė aukštai iškilusi Japonijoje.

Šiuo metu visom trim spausdinimo formom naudojami modernūs fotomechaniniai reprodukcijos metodai, kurie yra sudėtingi ir gana įdomūs, bet ir nepigūs.

NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

litografinė spauda rėmėsi žmogaus rankų darbu, plokščiais litografiniais akmenimis (vėliau cinko plokštelėmis) ir plokščiomis spausdinimo mašinomis.

Litografinio vaizdo — piešinio paruošimas ant akmens, spausdinimui buvo atliekamas tam tikrų specialistų, naudojant įvairius įrankius bei skirtingą techniką ir metodą.

Tik antrame nepriklausomybės dešimtmetyje akcinė Spindulio bendrovė įsigijo ofseto ir giliaspaudės presus ir pradėjo palaipsniui žengti prie fotomechaninės reprodukcijos metodo.

Lietuvoje beveik visos litografinės įmonės buvo susispietusios Kaune. Valstybės spaustuvė pačioje pradžioje buvo Kanto g-vėje, priešais Ugniagesių g-vę. Vėliau išsikėlė į naujus, specialiai statytus rūmus Donelaičio g-vėje. Valstybės spaustuvėi susijungus su Švyturio b-vė ir gavus Spindulio bendrovės vardą bei išsikėlus į Miškų g-vę 11, šie rūmai atiteko V. D. universiteto humanitarinių ir gamtos-matematikos mokslų fakultetams. Tuo būdu Spindulio bendrovė pasidarė pusiau vieša įmone, tačiau praktiškai ji buvo valdoma, globojama ir finansuojama valstybės išdo. Ji buvo didžiausia ir geriausiai įrengta spaudos įmonė Lietuvoje. Turėjo geras patalpas, gerą kad-

rą, įsivedė ofseto ir giliaspaudės skyrius, kviesdavosi iš Vakarų Europos specialistus mokyti ir ruošti Lietuvai modernius spaudos darbuotojus.

Privatiame sektoriuje iki 1926 litografinė pramonė Lietuvoje, išskyrus Klaipėdos Sieberto (vėliau perimta, berods, Verblovskio tabako ir cigarečių fabriko), buvo išimtinai žydų tautybės asmenų rankose. Kaune buvo Bekara, Kartonaž, brolių Beregovskių, Margolio ir dar viena litografinė įmonė. Dar buvo viena įmonė Šiauliuose. Bekara ir Kartonaž buvo didesnės įmonės, nes ne tik spausdindavo, bet ir gamindavo dėžutes, ypač tabako ir popirusų fabrikam. Atrodo, nežinint jų dydžio, jos gerai versdavosi ir turėjo gražių pajamų. Apie 1932 Bekara susijungė su Kartonažu ir išsikėlė į Kartonažo patalpas Donelaičio g-vėje, priešais Karo muziejų.

a. PIRMOJI LIETUVIŠKA ĮMONĖ

1926 pavasarį paštų valdybos direktorius inž. Adolfas Sruoga Ugniagesių gatvėje iš varžytynių nupirko nusigyvenusią litografinę įmonę. Tai įmonei tvarkyti ir vadovauti pasikvietė Valstybės spaustuvės litografijos skyriaus vedėjas dailininką Vilių Jomantą, padarydamas jį legaliu partneriu ir vienu litografinės spaudos specialistu įmonės techniniam darbui atlikti ir prižiūrėti. Penki mėnesių laikotarpyje ši įmonė davė 50,000

litų gryno pelno. A. Sruoga, to pasiekimo paskatintas, nupirko knygofarfigos įmonę Miškų g-vėje (priešais Kariuomenės Štabo garažus), nukėlė ten litografiją ir pirmąją privačią spalvotos spaudos lietuvišką įmonę pavadino Žiedu. Dail. V. Jomantas nupiešė įmonės emblema — stilizuotą tautinę tulpę.

Dail. V. Jomantas buvo gabus ir puikus piešėjas, garsaus rusų dailininko Bilibino mokinytis. Nepriklausomybės laikais konkurso keliu yra laimėjęs daug projektų. Lietuvos pinigai — daugelis lito banknotų yra jo projektai, kai kurie pašto ženklai, naujieji vidaus ir užsienio pasai yra jo gaminti. Puikios spalvotos iliustracijos Kazio Binkio vaikų knygėlei "Meškeriotojas" yra taip pat Jomanto pieštos. Mirė jis prieš kelerius metus Lietuvoje.

Žiedan pradėjo spiestis pačios aktyviausios to meto lietuviškos meno, literatūros ir ekonominės jėgos. Pradėjo plaukti valstybinių įstaigų užsakymai, Generalinio Štabo topografiniai žemėlapiai, Spaudos Fondo ir Šaulių S-gos leidiniai ir privati lietuviška pramonė ir prekyba. Visi džiaugėsi, kad pagaliau lietuvių litografinė spaudos įmonė įkurta, išvystyta, kad nereikės daugiau išmesti pinigų į užsienį, spausdinant spalvotus darbus Berlyne, Leipcege, Danijoje ar kur kitur.

Bus daugiau

(nukelta į 4 psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

ATGARSIAI IŠ ARGENTINOS

Nepaprasta naujiena nu-
džiugino Buenos Aires lietuvių,
kai sužinojo, kad iš JAV į Argen-
tiną atskrido Lietuvos vyčių eks-
kursija. Ekskursijoj dalyvavo ir
eilė menininkų, kurie atliko
puikų koncertą. Nors birželio 27
buvo antradienis ir darbo diena,
bet Lietuvių Centro rūmų salė
buvo pilnutėlė. Ilgesnį kalbą
pasakė ekskursijos vadovas dr.
Jokūbas Stukas: Kalbėjo bei svei-

kino ir kiti. Su didžiausiu pa-
sisekimu praėjo koncertas, ku-
riame dainavo P. Bičkienė ir
L. Stukas, pianinu skambino V.
Puškorius, o publiką iki ašarų
prajuokino akt. V. Žukauskas.

Programoj dar dalyvavo Buenos
Aires vyrų kvartetas, vadovau-
jamas V. Rymavičiaus. Po kon-
certo buvo vaišės, kuriose visi
galėjo susipažinti. — G.

MIELI SVEČIAI KOLUMBIJOJ

Šiaurės Amerikos vyčių suor-
ganizuota lietuvių ekskursija
birželio 22 atvyko į Bogotą. Ma-
lonūs svečiai Bogotos aerodrome
buvo sutikti vietinės lietuvių ko-
lonijos atstovų.

Apžiūrėję miestą, aukso mu-
ziejų, Monserato kalno Kristaus
statulą, požemio druskos kasyk-
los baziliką Zipaquiros mieste,
nutolusiame nuo Bogotos apie 40
kilometrų, šeštadienio vakarą,
per Jonines, dalyvavo susipa-
žinime su maža Bogotos lietuvių
kolonija.

Visi kartu susirinko vokiečių
katalikų parapijos bažnyčioj
išklausyti mišių. Prel. V. Balčiū-
nas pasakė patriotinį pamokslą.
Giedojo solistai P. Bičkienė ir L.
Stukas. Po pamaldų suskambėjo
Lietuvos himnas.

Vėliau visi perėjo į parapijos

salę, kur Bogotos Lietuvių Mo-
terų Draugija, vadovaujant Ni-
jolei Stasiukynienei, suruošė
draugišką priėmimą ir pavaiši-
no svečius Kolumbijos ronu. Vy-
čių pirm. dr. J. Stukas pasakė gra-
žią kalbą. Jam atsakė Lietuvos
konsulas Kolumbijoj dr. S. Siru-
tis, apibūdindamas svečiam Ko-
lumbiją ir jo gyvenančius lietu-
vius. Puiki meno programa buvo
atlikta solistų Prudencijos Bič-
kienės ir Liudo Stuko bei pia-
nisto V. Puškoriaus. Programą
gražiai vedė aktorius V. Žukaus-
kas, savo gabumais antrojo progra-
mos daly pralinksmindamas
visus iki ašarų.

Kitą rytą mieli svečiai, vietos
lietuvių palydėti, išvyko Argen-
tinės link, palikdami mūsų kolo-
nijoje neišdildomų prisiminimų.
M.

Lietuviai — šokanti tauta?

(atkelta iš 3 psl.)

net du orkestrai. Montrelio Gin-
taras, Zigmo Lapino diriguoja-
mas, ir pučiamųjų orkestras,
kurie grojo pakaitomis. Muziki-
nę šventės dalį tvarkė Alvydas
Vasaitis, gabus muzikas, chica-
giškiam pažįstamas kaip kon-
certų akompaniatorius. Jis diri-
gavo ir pučiamųjų orkestrui. Į
programą gražiai jungėsi ir festi-
valio choras.

Sventė buvo pradėta laiku, la-
bai tvarkingai. Nesuskaitomos
šokėjų gretos žygiavo ir žygiavo,
orkestrui smagiai grojant Broni-
aus Jonušo specialiai tai iškli-
mei sukurta šokėjų parado maršą
"Lietuva, tu man viena". Tam
maršui vietomis buvo panau-
dota lietuvių labai mėgstamos
dainos "Lietuva brangi" melo-
dija, kurią buvo galima aiškiai
girdėti. Šį maršą pats kompozito-
rius ir dirigavo. Chicagiškių šo-
kėjų Grandies grupės šoko ir gu-
bernatoriaus R. Ogilvie dukrė
Elizabeth, kuri padėjo nešti ir
grupės plakatą.

Sunku taikyti dviejų tūkstan-
čių šokėjų grupei tokius pat
griežtus standartus, kokiais ma-
tuotume individualinius pa-
žangaus šokėjų vieneto pasi-
rodymus. Bet reikia pripažinti,
kad surepetuota buvo tikrai
gerai. Kiekvieno vieneto vado-
vas turėjo nelenčią darbą taip iš-
mankštinti savo šokėjus, kad jie
būtų paslankūs ir jautrūs vi-
sumos dirigento rankai. Jie tokie
buvo, nesunkiai prisitaikydami ir
prie Gintaro savotiško skambe-
sio ir prie jiems labiau įprasto
pučiamųjų orkestro. Visą šį ne-
lengvą darbą koordinavo vyriausio-
sioji šokių vadovė Genovaitė
Breichmanienė. O šokių šven-
tės žiūrovas, išėjęs iš salės, tik-
rai džiaugėsi, pastebėjęs, kad šo-
kių kolektyvai laikosi tvirtai ir
daro pažangą. Ši šventė yra tuo
tarpu geriausiai pavykusi.

SPAUDA, TELEVIZIJA, RADIJAS APIE ŠVENTĘ

Amerikinė spauda, televizija,
radijas buvo tikrai paslaugūs.
Per radiją jau buvo galima girdėti
prezidentienės kalbą, nors
pačios iškilnės dar nebuvo pasi-
baigusios. Ir kitą dieną visa di-
džioji Chicagos spauda pami-
nė šventę kaip vieną iš žymių
sekmadienio įvykių Chicagoje.
Dėmesio centre tačiau buvo po-
nia Nixonienė, jos kalba, laiky-
seną, jos nuosirdus sutikimas...
Kokių nors komentarų apie šokių
šventę kaip meno įvykį nebuvo.
Bet juk šiuo metu čia visi užimi
ateinančio lapkričio įvykiais. Ir

pro pastabios Chicago Today ko-
respondentės akis nepraslinko
nepastebėtas faktas, kad šie me-
tai yra rinkiminiai. "Poniai Nix-
onienė visai nebuvo iš kelio pa-
sukti į lietuvių festivalį, nes šie
yra metai, kai reikia gerti Mask-
vos vodiką ir atsargiai išlpti tūk-
stančio metų senumo kiaušinius".
Tačiau tos kandžio pastabos
buvo ne mums taikomos, ir ta
pati korespondentė pasirūpino
parinkti ir paskelbė daugiau
negu kuris kitas dienraštis tiks-
lesnių ir įdomesnių žinių apie
mūsų, apie šokius, apie mūsų liau-
dies kultūrą: "Lietuviai žiūri į
savo tautinius šokius labai rim-
tai. Tai yra dalis jų kultūros, jie
mėgsta šokti". Ji taip pat pastebė-
jo vienus labai gražius rankų
darbo tautinius rūbus, išaustus
Lietuvoje.

Chicagos spauda paskutiniui
metu iš viso daugiau rašo apie
lietuvius. Bet šiuo kartu įdomu
patirti, kad šokių šventę trumpai,
kokia dešimčia eilučių, paminėjo
ir tokio tolimo kampo kaip South
Carolina dienraštis Columbia
Record.

Padėka priklauso visiems,
prisidėjusiems prie šios šventės
pasisekimo, bet žiūrovai ypač dė-
kingi dr. Leonui Kriaučeliū-
nui, šventės rengimo komiteto
pirmininkui.

Išleistas gražus šventės leid-
nys, kurio pirmame puslapyje
yra prezidento žmonos nuotrau-
ka, sveikinimai daugelio žymių
žmonių, jų tarpe Illinois gu-
bernatoriaus R. Ogilvie prokla-
macija, Kanados ministerio pi-
rimininko Trudeau, vyskupo Briz-
gio, Lietuvos atstovo J. Kajeko-
ko, Vliko pirmininko dr. K. Va-
liūno ir kitų sveikinimai. A. Sk.

— Kun. Antano Šeškevičiaus
sovietų teisme pasakyta kalba
aktoriaus Juozo Boley-Bulevi-
čiaus suvaidinta per Baltimorės
televiziją liepos 16. Kun. Kazi-
mieras Pūgevičius, Baltimorės
arkivyskupijos radijo ir televizi-
jos reikalų vedėjas, programai
pasinaudojo kun. Pranciškaus

Raugalo anglų kalbon išverstu
tekstu. Pagamintas filmas galima
rodyti organizacijom, parapijom
ir pan. Yra ir kitos panašios progra-
mos nuomai: 1. Pasikalbėjimas
(anglų kalba) su vysk. V. Brizgiu
ir Aušra Zerr apie Lietuvos da-
bartinę padėtį ir 2. kun. A. Kezio
nuotraukų rinkinys su komenta-
ru anglų kalba. Nuoma — 10 dol.
vienai dienai, nuo rugpjūčio 1.
Kreiptis adresu: Ilona Noreikaitė,
Ecumedia, 320 Cathedral St.,
Baltimore, Md. 21201. Tel. (301)
727-5510.

Buenos Aires, Argentinoj, po Lietuvos vyčių menininkų koncerto p. Survilienė įteikia
dovanas menininkam: Vytautui Puškorui, Prudencijai Bičkienėi, Liudui Stukui ir Vitaliui
Žukauskui.

Buenos Aires Lietuvių Centro salėj publika klausosi Lietuvos vyčių koncerto.

ŠVENTOJI DVASIA KALBĖJO LIETUVIŠKAI

Elschbacho, Miesau, Schoe-
nenbergo ir gretimų apylinkių
lietuviams ir vokiečiams katalikams
birželio 18 buvo didelė šventė.
Nedidelė Elschbacho bažnytelė
Vakarų Europos lietuvių vysku-
pas dr. A. L. Deksnys sutei-
kė sutvirtinimo sakramentą apie
80-čiai vaikų bei jaunuolių. Tarp
jų buvo 9 lietuviai (7 berniukai ir
2 mergaitės), tačiau mišias vys-
kupas aukėjo ir sutvirtinimo sak-
ramentą visiems suteikė lietuvių
kalba. Per pamaldą pakaitomis
lietuvių giedojo lietuviškas, o
vokiečiai vokieškas giesmes. Baž-
nytelė buvo perpildyta. Vietos
gyventojai neatsimena, kad ka-
da nors joje būtų buvę tiek daug
žmonių.

Pamaldos pradėtos punktua-
liai 3 val. p.p. Prie altoriaus
Elschbacho parapijos klebonas
kun. Mueller pasveikino vysku-
pą. Maldas ir lekcijas lietuviškai
ir vokiškai skaitė stud. P. Nevu-
lis. Sekmadienio evangeliją lie-
tuviškai perskaitė kun. Br. Liub-
binas, o vokiškai — kun. Mueller.
Pamokslą pasakė vysk. A. L.
Deksnys.

Ganytojas dėkojo klebonui už
malonų sutikimą ir už nedidelės
lietuvių jaunuolių grupės, pri-
imančios sutvirtinimo sakra-
mentą, padidinimą įspūdingu
vokiečių jaunuolių skaičium.
Kun. Br. Liubiniui dėkojo už uolų
rūpinimąsi lietuvių sielovada.

Pakartotas pasižadėjimas,
duotas per krikštą. Didesnė da-
lis žmonių priėmė komuniją.

Po pamaldų vietos klebonas
pakvietė vyskupą su palydais
atsigaivinti. Lietuviai su savo
svečiais laukė ganytojo erdvoj
vietos savivaldybės salėj. Scena
buvo papuosta Lietuvos ir Vati-
kano vėliavomis vidury ir V. Vo-
kietijos bei Miesau vėliavomis
iš abiejų pusių. Pasveikinimo
žodį tarė pobūvio šeimininkas,
vietos lietuvių katalikų parapijos
tarybos pirmininkas J. Nevulis,
kurio du sūnūs priėmė sutviri-
nimo sakramentą.

Susėdus už stalų ir kiek už-
kandus, J. Nevulis priminė, kad
lygiai prieš 31 metus (1941) so-
vietai pradėjo Lietuvį masinius
trėmimus. Pakvietė visus atsis-
to-

jimu pagerbti trėmimų aukas, o
taip pat vėlesnių kovų ir šiomis
savaitėmis tėvynėj prasiveržusio
protesto prieš maskvinę okupa-
ciją aukas. Kalbėtojas pristatė
svečius: vietos burmistą Holz su
žmona, kleboną kun. Mueller,
kaimyninio Homburgo kleboną
kun. Krist. VLB valdybos vice-
pirmininką ir vietos lietuvių
kleboną kun. Br. Liubinių, tėvą
Alf. Bernatonį, OFM Cap.,
Vasario 16 gimnazijos kape-
lioną kun. J. Dėdina, VLB Kai-
serslauteirio ir Miesau apylinkių
pirmininkus J. Poškaitį ir Kl.
Zakį su žmonomis, dr. Sereiką ir
kitus.

Vasario 16 gimnazijos ku-
ratorijos valdybos vicepirminin-
kas J. Lukošius, kalbėdamas pi-
ma lietuviškai ir paskui vokiš-
kai, pastebėjo, jog lietuviai tėvai
norėjo, kad jų vaikams sutvirtini-
mo sakramentą suteiktų lietuvis
vyskupas lietuvių kalba. Tai jau
yra tam tikras savo atžalyno už-
angažavimas lietuvių bei. Šią
dieną jauniejai atsimins visą gy-
venimą. Logiškas šio užangaža-
vimo pratęsimas būtų pasiunti-
mas jų į lietuvių gimnaziją mo-
kytis. Pastangos išlaikyti savo
vaikus lietuviškai bei lietuviškos
mokyklos yra tik apgaulinga
svajonė. O išsižadėjimas lietuvi-
ybės būtų savo asmenybės nu-
skurdinimas.

Burmistras Holz dėkojo už
mielą pakvietimą, kurį jis su
žmona noriai priėmė. Gyre lietu-
vius už jų tvarkingumą bei kultū-
ringumą. Jis iki šiol tenkęs
palengvinti lietuviams gyvenimą
svetiname krašte. Lietu-
viai įsigijo daug draugų vietos
gyventojuose ir turi gerą vardą.
Dėkojo vyskupui už pirmąjį ap-
silankymą ir kvietė dažniau lan-
kytis.

Kun. Br. Liubinas pateikė sve-
čiam vokiečiam išsamią inform-
aciją apie bausių birželį bei lietu-
vių sukilimą 1941 ir paskutinius
suaugusių lietuvių susidėginimus
Kaune ir Varėnoj, reikalaujant
Lietuvai laisvės. Prabilęs lietu-
viškai, kalbėtojas pasidžiaugė,
jog Miesau yra viena gyviausių
jų parapijų ląstelių. Linkėjo, kad
ir ateity tas gyvumas ir geras lie-

tuvių vardas krašto šeiminkų
akyse būtų išlaikytas.

Dū broliai — Mykolas ir To-
mas Nevuliai, prieš porą
valandų gavę sutvirtinimo
sakramentą, padėkdamavo po
eilėraščių lietuviškai.

Vysk. dr. A. L. Deksnys sąmo-
jingai pastebėjo, kad Šventoji
Dvasia šiandien kalbėjo lietu-
viškai. Pirmą kartą Vokietijoje
jam tekę suteikti sutvirtinimo
sakramentą lietuviškai ir mūsų
kalbos nesuprantantiems. Dėko-
jo kun. Br. Liubiniui, kad jis tvar-
kingai paruošė šventę, pradėda-
mas ją rūpintis prieš pusmetį.
Kai klebonas kun. Mueller dar
pridėjo savo jaunuolius, susidarė
įspūdingas skaičius. Bet jis ir dėl
vieno jaunuolio būtų atvykęs.

Esam apaštalai religijos srity ir
lietuvių ambasadoriai. Kiek-
vienas mūsų žingsnis čia stebi-
mas. Pagyrė žionykščius lietu-
vius, kad jie ambasadoriaus pa-
reigas atlieka sąžiningai. Niekas
negerbia žmogaus, atsižadančio
savo tautybės. Lietuviai
yra prisirišę prie savo tautos. Jie
nėra minkštastaburiai, todėl ki-
ty gerbiame. Kalbą baigė kvieti-
mu apaštalausti ir ambasadoriau-
ti. Dėkojo burmistui ir vokiečių
kunigam už atsilankymą į lietu-
vių šventę.

Pagrįdines vyskupo mintis
kun. Br. Liubinas išvertė vokiš-
kai.

Dideliu nuosirdumu ir gražiu
humorupasižymėjo vokiečių kle-
bono kun. Mueller žodis. Jis pa-
stebėjo, kad ne ekselencija turi
dėkoti, bet visi jam privalo
reikšti padėką. Esą įsitikinęs,
kad bei lietuvių kalbos toliau
nebeišsiversias, tad jau šiandien
ėmęs mokytis lietuviškai.

J. Luk.

— Balio Raugo laišką įsidė-
jo Courier Post birželio 22, Cam-
den, N.J. Laiškė minima apie
sovietų pasirašytas sutartis,
kurias jie sulaužo kai tik pamato,
kad jiems tai naudinga. Pabrė-
žiama, kad dabartiniai neramu-
mai Lietuvoj norėjo įspėti Ame-
riką, jog sovietai nesilaikys nei
su ja pasirašytų bei naujai pa-
sirašomų sutarčių.

— Okupuotos Lietuvos gyven-
tojų indėliai 1972 sausio 1 tau-
pomose kasose sudarę 900,6 mil.
rublių. (E)

IŠ VISUR

— Ateitininkų stovykla Baltijos
stovyklavietėj, Kanadoj, vyksta
liepos 15-22. Stovyklos globė-
jas ir kapelionas — kun. L. Za-
remba, SJ, iš Montrelio, komen-
dantas — Raimondas Vilčinskas
iš Ottawos.

— Cleveland, Ohio, lietuvių
naujųjų namų statyba pradėta
birželio 30. Nutarta rugpjūčio 6
surengti pamatų pašventinimo ir
kartinio akmens padėjimo iškil-
mes.

— Anglijos lietuvių skautų
stovykla šiais metais Sodyboj
bus liepos 22-29.

— Jurgis Janušaitis, išėivi-
jos lietuvių spaudoj, o taip pat ir
Darbininke sėkmingai besi-
reišiąs žurnalistas, birželio
mėn. paminėjo sukaktį kaip prieš
20 metų įsitvirtino prekyboj
Amerikoje. Dabar su partneriu J.
Mažeika valdo didžiulę "Para-
mos" prekybos įstaigą Marquette
Parke, Chicagoje. Jis veiklus įvai-
rioje organizacijose, vajuose, o
taip pat ir žurnalistų sąjungoj,
kurioj šiuo metu yra centro val-
dybos išdininku.

— Dr. Antanas Ramūnas-Pa-
plauskas, Lyginamosios pedago-
gikos centro direktorius Ottawos
universitete ir tos srities moks-
lų dekanas Kanadoj, šiais metais
suorganizavo vasaros seminarus,
kuriuose dėstys JAV, Afrikos,
Azijos ir P. Amerikos kraštų
mokymo bei mokslo žinovai. Jis
pats dėstys apie Europos kraštų
pedagogikos kryptis. Prof. Genu-
tis Procuta šiuose seminaruose
apžvelgs Sovietų Rusijos ir jos
įtakoj bei okupacijoj esančių
kraštų mokymą bei mokslą.

— The Hartford Courant,
Hartford, Conn., dienraštis, savo
vedamąjį straipsnį birželio 23
pavadino A Cry for Freedom
Heard in Lithuania. Straipsny
užsimenama apie nesėkmes tra-
giškus įvykius komu-
nistų pavergtoj Lietuvoj, paver-
gtųjų troškimą atsikratyti bolševi-
kų jungo bei atgauti pilną lais-
vę ir nepriklausomybę. Anot šio
dienraščio vedamųjų straips-
nių redaktoriaus, vergija niekur
nesanti buvusi amžina, ateisias
jai galas ir sovietų priespaudą
pakeliančioj Lietuvoj. Dienraš-
čio adresas: The Hartford Cour-
ant, 285 Broad Street, Hartford,
Conn. 06101. JAV-bių LB vado-
vybė palaiko ryšius su šio dien-
raščio redaktoriais.

— Lietuvių Fronto Bičiulių
stovykla Wassagoj, Kanadoj, pra-
dedama liepos 22 mėno vakarų,
kuriame dalyvaus Londono,
Ont., mergaičių kvartetas Rasa
ir rašyt Aloyzas Baronas.

— Darbininkas turi savo skai-
tytojų ir tolimajame Izraeli. Iš
ten rašoma: "Jūsų Darbininkas
turi pas mus nemazą pasisekimą.
Izraelį gyvena nemaža išeivių
iš Lietuvos. Daug kas domisi
lietuviška spauda. Jūsų laikraštį
skaityto ne tik mano šeima, bet ir
nemažas būrys pažįstamų."

— Los Angeles Times kasmet
skelbia geriausią aukštesniąsias
mokyklas baigusį abiturientų,
pavadintų "A" studentais, sąrašą.
Šiomet tokiame sąrašė yra šie
lietuviai abiturientai: Rasa Ar-
baitė, Mykolas Bačkauskas, Vy-
tautas Bandžiulis, Vaidilutė But-
kytė, Ilona Bužėnaitė, Vita Ke-
valaitė, Patty Kiškutė, Linas Ko-
jolis, Teresė Pociūnaitė, Zuzana
Pretkutė, Vincas Užkuraitis ir
Alma Vilkaitė.

— Detroit, Mich., Lietuvių
Bendruomenės apylinkės valdy-
ba rugsėjo 23 rengia vakarą su
Antru Kaimu Lietuvių namuo-
se.

— Nijolei Gverzdytei, St.
Catharines, Ont., jaunimo at-
stovei, vadovaujant, iki šiol iš
šios apylinkės surinkta 680 para-
šų po jaunimo petijcia.

— Chicagos Lietuvių opera,
baigusi sezoną, kitiem veiklos
metam išrinko naują valdybą,
kurią sudaro Joana Drūtytė,
Margarita Momkienė, Bronius
Maciukevičius, Vaclovas Mom-
kus, Vytautas Radzius, Albinas
Smolinskas, Jurgis Vidžiūnas.

LOS ANGELES, CALIF.

MALDOS, DAINOS IR
MENO DIENA

Šv. Kazimiero parapijos dvy-nioliktoji tradicinė Lietuvių diena sutapo su Maldos diena už Lietuvos persekiojamus tikinčiuosius. Bažnyčioje mišias aukojo ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Vėliau John Marshall aukštesniosios mokyklos salėje įvyko koncertas, kuriame dalyvavo svečiai solistai Stasys Baras ir Gina Čapkauskienė.

Gina Čapkauskienė, dar jauna dainininkė, staigiais šuoliais iškilo Kanadoje, o paskutiniu metu jos talentas buvo pastebėtas ir JAV-bėse. Dažnai kviečiamam koncertuoti. Nors tik prieš metus dalyvavo Los Angeles Lietuvių dienoje, bet, kaip padariusi stiprų įspūdį, ir šiais metais klebono prel. J. Kučingio buvo pakviesta. Tai koloratūrinis sopranas. Jos balso malonumui klausyti, nes skamba laisvai, natūraliai, nedirbtinai. Ji atliko keletą Vlado Jakubūno ir Giedrės Gudauskienės kūrinių, taip pat ir ištraukas iš operų Die Zauberolette (W. A. Mozart), Rigoletto (G. Verdi) ir Lucia Di Lammermoor (Donizetti).

Kas gi nėra girdėjęs stipraus tenoro Stasio Baro, pradėjusio solisto karjerą dar Lietuvoje, koncertavusio dažnoj lietuvių apgyventoj vietovėse Vokietijoje, aplankiusio beveik visus miestus Amerikoje, kur tik daugiau gyvena mūsų tautiečių. Jis tobuliškai dainos mene Italijoje. Vykio koncertuoti į Australiją ir Pietų Ameriką. Jis dainavimo konkursų laimėtojas. Los Angeles koncertuoja bene trečią kartą. Ir visada mielai klausomas. Dabarčia atliko St. Šimkaus ir Br. Budriūno komponuotas liaudies dainas, K. V. Banaičio ištrauką iš Jūrės ir Kastyčio operos ir keletą kitų jo kūrinių. Padainavo ir ištraukas iš operų Andrea Chenier (U. Giordano), Turandot (G. Puccini) ir Žydė (J. Halevy).

Vėliau St. Baras su vietiniu solistu baritonu Rimtautu Dabšiu atliko duetą iš operos La forza del destino (G. Verdi), su Gina Čapkauskiene — duetą iš operos Carmen (G. Bizet) ir trio (su G. Čapkauskiene ir R. Dabšiu) iš operos Faustas (C. Gounod).

Koncertas baigtas B. Budriūno kantata Tėviškės namai (žodžiai B. Brazdžionio) su solistais G. Čapkauskiene, R. Dabšiu ir finale S. Baru. Atliko parapijos choras, diriguojant B. Budriūnui.

Ginos Čapkauskienės šį koncertinį pasirodymą reikia vertinti labai gerai. Jis buvo dar įspūdingesnis ir stipresnis, negu praėjusiais metais. Dainininkė dar labiau subrendo meniniu atžvilgiu, įgijo pasitikėjimo. Jos balsas, tobulai moduluojamas, teikia klausytojui didelio estetišio pasigėrėjimo. Stasys Baras — meno aukštumas pasiekęs solistas. Kaip balso valdymo technika, taip ir vaidybiniu požiūriu jis scenoje jaučiasi lyg šios rūšies menas būtų kasdieninė duona. Gaila, kad tokie aukštųjų kvalifikacijų menininkas negali vispusiškai atsidėti menui.

Gražiai pasirodė ir mūsų solistas Rimtautas Dabšys. Ir jam tenka palinkėti, tobulinant turimą balso medžiagą, išeiti į platesnę sceną.

Solistam ir chorui puikiai akomponavo muzikė Raimonda Apeikytė. Programos pranešėja buvo aktorė Jūratė Nausėdaitė.

Į Lietuvių dieną atsilankęs vyskupas iš Los Angeles aktyvų kupijos pažadėjo sunkiai Lietuvos tikinčiųjų padėti išgarsinti Ameriką, panaudojant spaudą ir televiziją, o Altos pirm. V. Čekanauskas perskaitė tuo reikalu rezoliuciją, kuri bus pasiūsta Amerikos vyriausybei ir Jungtinių Tautom. Buvo atsilankęs ir Lietuvos gen. konsulas dr. J. Bielskis.

Amerikos himną sugiedėjo H. Paškevičius. Programa buvo baigta prel. J. Kučingio padėkos žodžiu.

Tą pačią dieną buvo dailininko Viktoro Vizgirdo paveikslų paroda. Ją atidarė B. Brazdžionis, paaiškindamas dailininko kompoziciją ir stilių. Buvo išstatyta apie 40 didelių aliejinių paveiks-

lų (peizažų ir portretų) ir keletas mažesnių pastelės darbų. Paroda turėjo didelį pasisekimą, nes dailininkas Vizgirda yra plačiai žinomas savo darbais. Jo kūryba iš dalies charakteringa ir patriotine tematika, sukeliančia išeivui gimtojo krašto nostalgiją. Daugelis parodos lankytojų atėjo ne tik pasižiūrėti, bet ir įsigijo jo vertingų paveikslų.

TRUMPAI

— Lietuvių diena, visiem palikusi malonų įspūdį ir suteikusi dvasinio malonumo, parapijai, kuri taip išvermingai tęsia šią meno tradiciją, davė 2,603 dol. pelno.

— Viktoras Uldukis, nuoširdus lietuvis patrijotas, geras ir ištikimas šeimos tėvas, birželio 14 mašinos pagautas žuvo darbovietėje. Palaidotas birželio 17 Šv. Kryžiaus kapinėse, dalyvaujant gausiai draugų miniai.

— Vyt. Čekanauskas, Los Angeles Altos pirm. dailininkas, birželio 16 kalbėjo penktą minučių George Putnam, žinių komentatoriaus, programoj. Jis pirmiausia pataisė programų pranešėjo Fishmano nuomonę, kad dabartinė sovietų valdžioje esąs jaunimas jau patenkintas komunizmo sistema. Čekanauskas davė S. Kudirkos, R. Kalantos ir 17,000 parašų peticijos pavyzdžius, kad sovietų santvarkoje išaugęs jaunimas tos santvarkos nemėgsta.

— Santa Monica, Calif., Amerikos Lietuvių klubas metiniam susirinkime išsirinko naują valdybą: pirm. A. Markevičius, vicepirm. H. Paškevičius, vicepirm. T. Skirgaila, sekr. L. Grauzinienė, protokolų sekr. E. Gedgaudienė, išd. S. Kvečas, kultūrinių reikalų vedėjas A. Zemaitaitis. Revizijos komisijon išrinkti: E. Balceris, J. Kura, V. Lembergas.

— Lietuvių Dienų žurnalo metinė gegužinė įvyks rugsėjo 17 Mc Cambridge parke, 1515 N. San Fernando Road, Burbank, Calif.

— Šv. Kazimiero parapijos metinis bazaras šiemet įvyks spalio 22 parapijos kieme ir salėje.

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero parapijos Lietuvių dienoje birželio 18 dalyvavę menininkai su šventės organizatorium prel. J. Kučingiu. Iš k.: Birutė Dabšienė, Stasys Baras, Gina Čapkauskienė, dail. V. Vizgirda, Raimonda Apeikytė. Viršutinėje eilėje: Romas Dabšys, prel. J. Kučingis, komp. Bronius Budriūnas. Nuotr. V. Fledzinskio

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero parapijos Lietuvių dienoje birželio 18 dalyviai seka programą. Priekyje sėdi iš k.: Lietuvos gen. konsulas dr. J. Bielskis, vysk. J. Arzube, vysk. V. Brizgys, prel. J. Kučingis, kun. Vyt. Palubinskas, kun. J. Margiš. Nuotr. V. Fledzinskio

PO CHICAGOS DANGUM

Po didžiųjų švenčių viskas nutilo. Vieni svečiai išvyko, kiti dar tebelanko Chicagą ir apylinkes. Be šokėjų ir jaunimo kongreso atstovų iš viso pasaulio, buvo suvažiuavę svečiai iš įvairių kraštų. Net iš Brazilijos džiunglių atvykusi lietuvaitė seselė turėjo pasikalbėjimą Lietuvių Radijo Forume. Papasakojo, kaip ji ir kun. dr. F. Bendoraitis įsteigė ligoninę puslaikiniams Brazilijos gyventojams. Į Chicagą su plačiu sąjūsiu, nors kartais ir sunkiai tarsi lietuvius žodžius, spinduliavo meile ir pagarba lietuviybei ir buvotoks mielas.

Lietuvių diena, LTV surengta liepos 9, puikiai pasisekė. Į gegužinę sugūžėjo daugiau kaip tūkstantis žmonių. Didžiulis Šniukštos orkestras be perstojo grojo įvairius šokius. LTV pirm. T. Šlutas kvietė lietuvius ir toliau palaikyti šią vienintelę lietuvių televizijos programą. Čia pat Tauragės klubas įteikė 100 dol., kiti po mažiau. Žmonės, išklause trijų mergaičių iš Los Angeles dainelių, dar ilgai nesisikirstė.

Kazė Brazdžionytė lietuvių televizijoje liepos 9 vadovavo talentų pasirodymo programai. Ji

ir jos draugė pianinu bei vargonais atliko meditaciją, prisimenant Lietuvą ir ten žūstančius jaunuosius; paskaitė Balio Augino eilėraštį, skirtą R. Kalantai, gedulingai aidint trimitui. F. Kasparas pagrojo vargonais. Ina Končiūtė ir Violeta Burokaitė atliko duetą pianinu ir akordeonu. Benis Noreika atliko Chopino Polonaise. Trys jaunos Los Angeles ansamblio narės, V. Irlkytė, A. Reivydaitė ir R. Pavasarytė pasigėrėtinai gerai, nors ir be pianino, padainavo. Ansambliui vadovavo O. Razu-tienė. Programą redaguoti ir tvarkyti teko man pačiam, nes T. Šlutas dar buvo gegužinėje. Al. Vaitis parodė iš tos gegužinės keliolika vaizdų.

Joninių vakaras, kurį surengė šauliai, įvyko birželio 24 Vyčių sode. Eilėraščių skaitė Alg. Budreckas. G. Veličkos vaizdelį "Lėk, lėk, mano sakalėli" gražiai suvaidino K. Juškevičius, A. Latonienė, J. Petrauskas, J. Platakis ir Stanaitis, režisavo A. Brinka. Meno kuopelėi vadovauja J. Petrauskas. Kitas Joninių vakaras vyko Bučo sode; jį surengė Vilniaus krašto sąjunga.

Nelaimė atsitiko mūsų LTV žinomam veikėjui Kašiubai,

gyvenančiam Ciceroje. Jis sunkiai susižeidė ranką. Jo žmona Alb. Kašiubienė rašo eilėraščius jauniems skaitytojams; jie dažnai spausdinami Drauge.

Sesuo Marija Modesta (Marija Bugalaite), ilgus metus vargoninkavusi Nashua, N. H., liepos 6 mirė seseliu name. Ilgametė veikėja Valerija Butchnus mirė liepos 7. Tragiškaia mirė Bruno Senickas, buvęs JAV laivyno karys. Marquette Parke netekom Teofilio Mačio.

Val. Šimkus, Laisvosios Lietuvos leidėjas, išvežtas gydyti į

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių radijo valandėlės vedėjas A. Juškus su žmona Betty savo namuose ir sode radijo klausytojam ir draugam suarošė nuotaikingą gegužinę liepos 15.

Alfonasas ir Darata Adams-Adomaičiai, Baltimorej augę ir gimę susipratę lietuviai, dalyvauja ir dirba lietuviškuose parengimuose. Abu gieda Šv. Alfonso parapijos chore, o Alfonso yra ir vyrų choro Daina ištikimas narys. Ši veikli pora baigia statyti gražius namus prie Chesapeake Bay vandenų.

Svajna, dramos mėgėjų ratelis, ypatingu būdu pagerbė savo iniciatorių ir direktorių Joną Kazlauską. Jam liepos 15 vakarą lietuvių svetainės klevų kambary surengė staigmeną — balių.

Juožas ir Likė Baker-Bakerskiai su ekskursija iškrito į Europą. Likė Bakerskienė yra Dainos, Baltimore's vyrų choro, dirigentė. Ekskursijos vadovas — Edvardas Budelis, ekskursantų tarpe bus ir dr. Kristoforas Radauskas.

Nadas Rastenis, žymus lietuvių poetas, su žmona dalyvauja Baltimore's lietuvių veikloje. Neseniai juodu atšventė 45 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga jie aplankė ir gerą draugą M. Lietuvninkienę, gyv. Orlando, Fla. Ten svečiavosi keletą dienų. Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washington, nuoširdžiai dėkoja visiems, jį sveikinusiems 75 metų amžiaus proga. Jis visiems labai dėkingas už jam ta proga pareikštą dėmesį ir linkėjimus.

— Ritonė Rudaitienė, laisvojo pasaulio lietuvių IV-tosios tautinių šokių šventės informacijos vadovė, Darbininko redakcijai ir administracijai rašo: "Širdingai dėkoju ir giliai įvertinu Jūsų kantrų ir rūpestingą talkinimą ruošiant ir įvairiai garsinant šią didžiąją LPL IV-tąją Tautinių Šokių Šventę. Mūsų šaunusis jaunimas, kaip matėme Jūsų leidžiamo laikraščio puslapiuose, o vėliau su dideliu pasididžiavimu įsitikinome ir savo pačių akimis amfiteatre, tikrai pilnai užsiplėnė ir pateisino jiems Jūsų parodytą išskirtiną dėmesį".

— Detroit, Mich., dienraščiai Detroit News ir Detroit Free Press liepos 6, aprašydami trečio lietuvių susidėginimą okupuotoj Lietuvoje, davė žinių apie Lietuvą ir jos dabartinę padėtį. Ta proga plačius komentarus apie Lietuvą su Lietuvos žemėlapiu davė ir TV 4 ir 2 kanalai.

— Cleveland, Ohio, liepos 27, ketvirtadienį, bus paminėta Pavergtų Tautų savaitė. Euclid gatve numatomas visų tautų jungtinis paradas, kuris miesto aikštėje bus baigtas ekumeninėmis pamaldomis.

— News Dispatch, Michigan City, Indiana, miesto ir apylinkės dienraštis, birželio 15 davė puikų Lietuvos bylos reikalu vedamąjį. Minimas sovietų įvykdytas Lietuvos užgrobimas 1940 birželį ir vykdomas genocidas. Visas dėmesys skiriamas paskutiniu metu vykstantiems tragiškiems įvykiams Lietuvoje.

— Waterbury, Conn., spalio 8-9 rengiama P. Jurkaus kūrinių paroda. Rengia vietos LB apylinkės valdyba.

— Jurgio Gilaudo naujas romanas "Sunkiausių keliu" remkamas Morkūno spaustuvių, Chicago. Romane atskleidžiamas nepriklausomos Lietuvos 1918 pabaigos ir 1919 pradžios laikotarpis, savanorių telkimas, Mykolo Slezevičiaus bei jo artimųjų bendradarbių vaidmuo, anuometinė Lietuvos vidaus ir tarptautinė būklė. Romano leidėjas — dr. Kazio Griniaus fondo valdyba.

— Stasys Rudys, Michigan, City, Indiana, paskelbė dienraštyje News Dispatch laišką Lietuvos laisvės reikalui birželio 16. Stasys Rudys rašo JAV-bių LB centro informacijos tarnybai, kad panaudojęs visą iš jos gautą medžiagą Lietuvos bylos klausimu.

Sekmadienį, liepos 23 d.,
Marijos Seserų Sodyboj,
Putnam, Conn.

TRADICINĖ LIETUVIŲ
SUSITIKIMO ŠVENTĖ

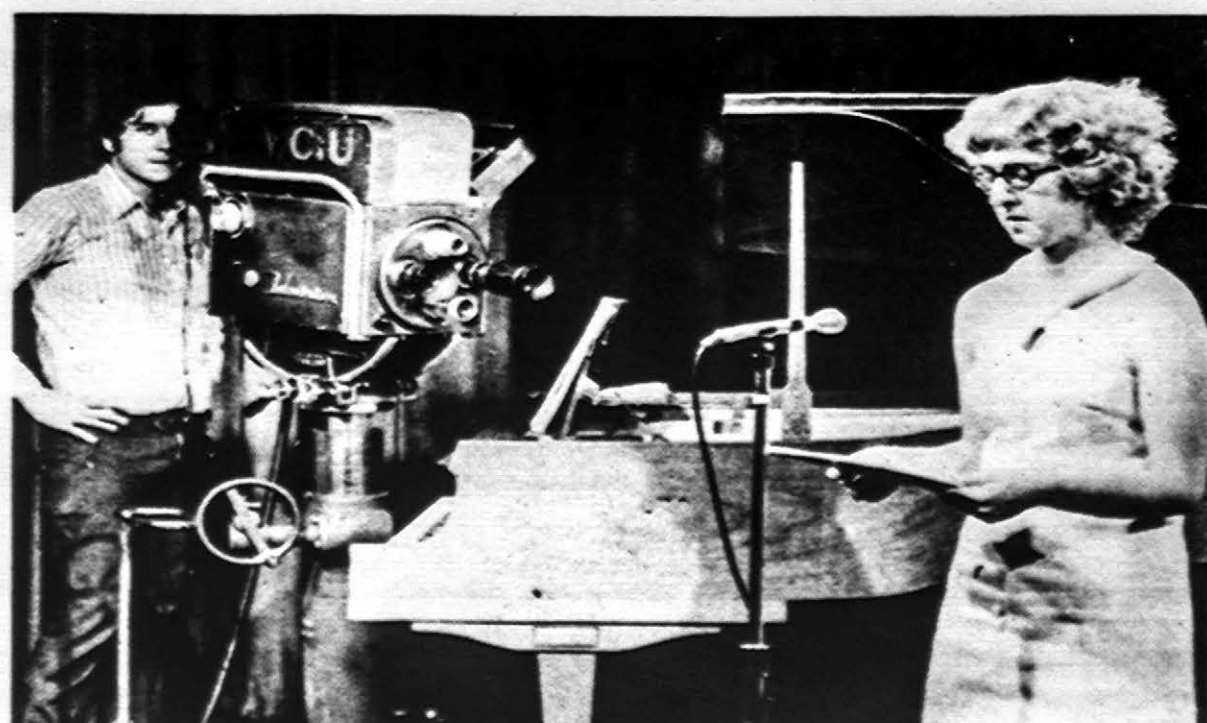
PIKNIKAS

11 val. Šv. Mišios — koncelebruotos —
minimas prel. P. Juro kunigystės 50
metų jubiliejus

12:30 val. pietūs, pramogos, vaikams jodinėjimas arkliukais. Meno paroda:
Adomo Galdiko bus naujų paveikslų
ir Prano Baltuonio iš Montreailio
medžio šaknų skulptūros

3:30 val. programa, kurią atliks stovyklos
mergaitės ir Pietų Amerikos jaunimas

Dalyvaukime kas tik galim!
Tai vienintelė proga daug ką pamatyti
ir susitikti!

Kazė Brazdžionytė praveda programą liepos 9 Lietuvių Televizijoje (Chicagos kanalas 26). Nuotr. M. Nagio

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel: 612-2923 SERVICE

Wanted Foster Parents. If you are between the ages of 25 and 59, English speaking, in good health, financially self maintaining, willing to accept children of any background and have adequate rooms, you are desperately needed now. Contact: McMahon Memorial Shelter, 128 East 112 St., New York, N.Y. 10029 369-5665

**HOME OWNERS
REAL ESTATE COMPANYS**
We Clean Cellars, Backyards, Haul Rubbish, White Wash, Paint
Mr. Cole 356 Atlantic Ave. Bklyn.
CALL 625-0274

ELI KENNEDY AUTO BODY
Collision Experts
We Take Pride in our Work
8201 Kennedy Blvd. North Bergen, N.J.
Call 201 869-3937

HANNONS FURNITURE
Modern & Period
Open 6 Days a Week, Late nite Thurs.
& Fri. till 9 pm
71 Roosevelt Ave.
Carteret, N.J.
Call 201 541-4680

Mario's Auto Inspection service, headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments done while you wait. Shell Bay Ave., Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario De Santis "If you really want your car to go see Mario". 609-465-5607

LLOYD JOHNSON
Truck with 3 Men will do General
Hauling & Removing
4422 Snyder Ave.
Welfare Accepted
Call 693-5219

ST. JOSEPH'S COLLEGE
Brooklyn N.Y. and
Brentwood, L.I. Campuses
Call 212 622-4696
516 273-5112

**WELFARE
MOVING
SPECIALISTS**
SE HABLA ESPANOL
ELM MOVING INC.
498-8601

SERVICE
ROCHESTER FLOOR WAXING
449 Linden Blvd. Bklyn
All Work Guaranteed
Floor Scrapping, Painting &
Waxing, for Homes
Call SL 6-6204

CONTRACTOR
Lic. No. 749-5039
We Specialize in
Plaster & Concrete Work
All Work Guaranteed
Telephone 942-1055

CONCRETE WORK — side walks,
basmt, driveway, inside & outside; also
plastering & general home improvements.
Good work, reasonable. Call (212) 784-
9484 Lic. No. 695406

**W & S FURNITURE &
REFINISHING COMPANY**
944 Main Ave. Passaic, N.J.
Call 201 471-6833 Ask for Mr. Wells

MARINA PAINTING
Specialists interior & exterior
Commercial-Industrial & homes
24 Hour Service, Free Estimates
Guaranteed Work
Call 516 928-1707
Ask for Mr. Art Kery

DELTA SERVICE
201-09 Hollis Ave. Hollis
Air Condition & Refrigeration
G&E Ranges Installed and
Repaired Call 776-5276 Ask for Mr. B.

FINE GENERAL CONTRACTORS
Our Specialty, Painting, Plastering
Roofing, Cement, Plumbing.
10% Discount with this Ad
Call 638-9444 Mornings & Eves.

H. W. FEMALE

Operators, Exp.
on Dresses, Section or Piece work,
Steady, Union Shop. Benefits. Nick Di
Luzzo, 80-40 Lefferts Blvd., Kew Gar-
dens, N.Y. 441-8722.

OLYMPIA
SPARTA
J.L. Giedraitis
GRUNDIG
ROYAL
10 Barry Drive
E. Northport, New York 11731
Tel. (516) 757-0055
Chicago 476 7399 vokore
ZENITH

DISPLAY
2112 STARLING AVENUE
Near Parkchester Housing Develop-
ment, Modern Elevator Building
2, 3, 4 Room Apartments
See Supt. or Call MU 7-0870

UNPAINTED FURNITURE
CAPTAIN'S
BED only \$69
Huge Selection
Desks, Chairs, Rockers, Childrens
Chairs, Wardrobes, Parsons Tables,
Cubes, Shufflers, Bunk Beds, Farmica
Work, Trundle Beds, Bookcases,
Stereos Cabinets
Ready Made or Made to Order
GOthic Cabinet
104 3rd Ave. (cor. 13th St.) 674-1090
OPEN DAILY & SAT. 9 to 7

Regular Monday Evening 6:30 PM
Auction, Ken Miller's Auction Barn.
Warwick Ave. Northfield Mass. Antiques,
Victorian Articles, Furniture & Other
Collectables. Auction Inspection Early
AM till 5 PM. Flea Market. Open every
Sunday till 5 P.M. Public Admitted
Free.

**EXCELLENT OPPORTUNITY
DINER FOR SALE**
Latham Colonie. Goody Buy. Retiring,
can't Handle Business. 5 minutes from
Albany Airport. Diner for Sale with 1
Acre of Land, or Diner for Sale without
Land. Call (518) 869-5178 or (518) 869-
8991.

SADDLE RIVER LIQUORS
For the Finest of Wines & Liquors
We Deliver
380 Route No. 17
Upper Saddle River, N.J.
Call 201 825-3161 Mr. Gruder

REAL ESTATE

New Custom Hi Ranch
1/4 Acre Plot desirable Area of Deer
Park, 4 Bedrooms, 2 Car Garage, 1 1/2
Baths, Oil, Hot Water Heat, Panelled Den
K. B. Lynch Contracting Corp
516 643-9265

HELP W. MALE

KNITTERS — EXPERIENCED
Assist. Knitter Mechanics
on TA and TAI Machines
Year Round Jobs.
Good Pay. Benefits
Call (212) 287-3500

Body & Fender Man, Experienced,
Year Round Job, Good Working Con-
ditions. Top Salary for Top man, Compare
Benefits. BOB WILLIAMS COLLISION
445 Railroad ave. Westbury, L.I.
(516) 333-5757

EDM MACHINE (ELOX)
Top Individual for both positions to set
up and operate. Top Wages, Profit Sharing
Plan, Overtime, Master Medical and
Hospital Plan, Exc. Working Conditions.
Air Conditioned Shop, Malden, Mass.
617-321-0480. An Equal Opportunity
Employer.

DISPLAY

Your Wedding does not have to be Ex-
pensive to be Elegant!
Compare our complete bridal service
consisting of photography — 24 8x10 pho-
tos, 2 family albums of 12 each, 25 "Thank
You" cards and one Giant portrait for only
\$189. We also feature 27 of the latest
style tuxedos, including "The Prince
Edward" in 5 colors.
Flowers, Favors, Limousines
Largest selection of wedding invitations.
Including liturgical (20% discount with
this adv.). Greenpoint Wedding Center,
647 Manhattan Ave. Brooklyn, N.Y.
(212) 383-4299

**SENIOR CITIZENS
OR YOUNGER**

Retire in Comfort & Luxury on Small
Estate in Beautiful Brewster, New York
Menu Type Meals
Decorative Rooms, Happy Atmosphere
Catholic Church in the Area
Call 914 279-4916

**ATTICS, YARDS CELLARS
CLEANED, PICK UP AS LOW AS \$7.50**
24 Hour Service, also do White Washing
& Tree Removals
Call 327-6616 Mr. Herbert

Lietuviška trispalvė vėliavėlė
gaunama už 75 c., su pastaty-
mo kaladėle (baze) už 1 dol.
Lietuviška ir JV vėliavėlės su
pastatymo kaladėle — 1.50 dol.
Didesni skaičiai užsisakant duo-
dama nuolaida. Persiuntimo iš-
laidom pridedama 50 c. Kreip-
tis į Darbininko administraciją,
910 Willoughby Ave., Brooklyn,
N.Y. 11221.

Juostos, takeliai, pagalvėlės.
Milda Kvedariene, 5 Drum St.,
Iselin, N.J. 08830. Tel. (201)
283-1981.

Darbininkui paremti aukojo

10 dol.: Dr. J. Snieska, Brook-
lyn, N.Y.

Po 7 dol.: A. Dimas, Middle
Village, N.Y., J. Cibulskas,
Brooklyn, N.Y.

Po 5 dol.: G. Vasilkovs, Day-
ton, Ohio, kun. J. Bakšys, Lake
Worth, Fla.

Po 4 dol.: J. Kontautas, Clif-
ton, N.J., A. Rugys, Paterson,
N.J., prel. F. Bartkus, Dallas,
Texas, K. Lambutas, Pottstown,
Pa.

Po 3 dol.: J. Vaickus, Kear-
ny, N.J., S. Adomaitis, N. Hale-
don, N.J., A. Radzius, M. Veliu-
ona, Baltimore, Md.

Po 2 dol.: Šie iš N.Y. valstij-
os: S. Mazilis, Fishkill, dr. N.
Braženas, Sparkill, A. Gobužas,
Nanuet, E. Vaitekūnas, Jeffer-
sonville, O. Dorn, Coming, J.
Briedis, Tuxedo Pk., V. Dragū-
nevičius, Mamaroneck, C. Tu-
monis, Ilion, kun. M. Čyvas, Al-
bany, M. Mulevičius, C. Karbo-
šius, V. Karutis, O. Bilis, Amster-
dam, J. Pupininkas, V. Lelis, P.
Šlapelis, S. Zlotkus, Rochester.

Šie iš Mass. valstijos: G. Vėly-
vis, N. Adams, S. Ofrossimow,
Brookline, C. Pazo, Westboro,
M. Biliūnas, Centerville, A. Stra-
vinsky, Methuen, B. Kovas, Nor-
wood, S. Griežė, W. Roxbury, A.
Balavich, N. Andover, M. Rau-
deliūnas, Brighton, V. Gildu-
tienė, Athol, J. Vaitkūnas, Can-
ton, R. Savukinas, Newburyport,
P. Urban, Pittsfield, A. Masaitis,
Westfield, T. Aleksonis, Brain-
tree, P. Sutkienė, Somerville,
A. Bačiulis, Quincy, J. Lapšys,
Dedham, B. Budreika, Wellesby
Hills, J. Skliutas, Auburn, A. Šar-
ka, Medford, S. Baumel, Tewks-
bury, A. Pozniak, M. Chelms-
ford, E. Ambrozaitis, Arlington,
P. Radaitis, Cambridge, C. Sha-
palis, A. Bacevičius, Newton, J.
Belsky, kun. J. Svirskas, Haver-
hill, J. Starinskas, M. Gofensas,
P. Balsavich, T. Akstin, kun. W.
Wolkovich, L. Rudokas, A. Ker-
sanskas, P. Radzevičius, A. Sabai-
tis, S. Eiva, F. Janonis, A. Ra-
manauskas, M. Klimas, Brockton.

Šie iš įvairių valstijų: P. Liau-
konis, V. Braziulis, P. Tamulio-
nis, A. Bridzius, J. Stempužis,
A. Martus, V. Čyvas, L. Krivic-
kas, M. Matulionis, R. Paull, I.
Malenas, V. Samatauskas, Cleve-
land, Ohio, kun. A. Valiūška,
Phoenix, Ariz., V. Navickienė,
E. Cgo., Ind., A. Barzdukas,
Falls Church, Va., A. Grigaliū-
nas, Davenport, Iowa, M. Bra-
kas, Sioux Falls, S.D., dr. V. Var-
dys, Norman, Okla., kun. I. Ged-
vila, Stockett, Mont., P. Vindo-
sus, Racine, Wisc., M. Datnijo-
naitytė, Boys Town, Nebr., A.
Pocevičius, Omaha, Nebr., H.
Bertulis, J. Bružas, P. Petrulio-
nis, Hot Springs, Ark., R. Zujus,
Key West, Fla., J. Šalkauskis,
Hollywood, Fla., M. Varaneckis,
Anna Maria, Fla., J. Raudonis,
K. Dima, St. Petersburg, Fla., M.
Brown, kun. A. Senkus, Lake
Worth, Fla., A. Visminas, R. Paul,
P. Skikunas, Miami, Fla., kun. J.
Patašius, Great Falls, Mt., J. Ra-
das, Livonia, Mich., S. Mor-
kūnas, Verdun, Can., V. Keži-
naitis, J. Pleinys, O. Celiauskas,
J. Karaliūnas, Hamilton, Can.,
V. Dailidė, S. Dahkus, dr. J. Sun-
gaila, J. Leveris, S. Plučas, A.
Priselaitis, Toronto, J. Narke-
vičius, B. Grauzinis, R. Dovy-
daitis, Los Angeles, Calif., S.
Zulpa, London, Can., E. Krilai-
tis, Picton, Can., M. Zakarevi-
čius, Edmonton, Can., J. Kund-
rotas, Cowasville, Can., A. Rat-
kevičius, London, Can., P. Gai-
galas, Timmins, Can.

Po 1.50 dol. — J. Ambra-
zaitis, Newark, N.J., B. Pavila-
vičius, Quincy, Mass.

Po 1 dol. — P. Beleckis, J. Pu-
tinas, V. Chesna, B. Draugelis,
S. Karmazinas, Brooklyn, N.Y.,
P. Svitra, V. Oniūnas, J. Gaizu-
tis, H. Venis, T. Jakelaitis, O.
Norkus, Woodhaven, N.Y., A.
Gudaitis, Rich. Hill, N.Y., A. Pe-
tulis, Maspeth, N.Y., B. Keller,
Bayside, N.Y., M. Jatkonis,
Queens Village, N.Y., L. Bukaus-
kienė, Staten Is., N.Y., H. Mik-
las, Great Neck, N.Y., J. Klima-
vičius, Farmingdale, N.Y., G.

Konstan, Valley Stream, N.Y., P.
Jurgėla, Uniondale, N.Y., M.
Norris, Bay Shore, N.Y., P.
Masken, New Paltz, N.Y., R.
Budrys, N.Y.

Dėkojame visiems, kurie savo
auka parėmė sunkų spaudos dar-
bą. Laukiame ir kitų skaitytojų
prisidedant prie kalendoriaus iš-
leidų sumažinimo.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Boris Spasky prieš Fischerį
veda matčą 2:1, tačiau tolesnis jo
tęsinys tebėra su klausukais. Mat-
čas buvo pradėtas liepos 11. Pir-
mąją partiją laimėjo pasaulio
čempionas Spasky. Po 28 ėjimų
partija buvo lygioje padėtyje,
matomai Fischeriui lygiųjų buvo
permažiausiai 29-tam ėjime paau-
kojo savo rikį už du peštinin-
kus. Tai buvo nepateisinama
klaida, privertusi Fischerį pasi-
duoti. Čia toji partija. Juodais
žaidė Bobby Fischer.

White	Black	White	Black
1 P4	1 P4	1 P4	1 P4
2 P4	2 P4	2 P4	2 P4
3 P4	3 P4	3 P4	3 P4
4 P4	4 P4	4 P4	4 P4
5 P4	5 P4	5 P4	5 P4
6 P4	6 P4	6 P4	6 P4
7 P4	7 P4	7 P4	7 P4
8 P4	8 P4	8 P4	8 P4
9 P4	9 P4	9 P4	9 P4
10 P4	10 P4	10 P4	10 P4
11 P4	11 P4	11 P4	11 P4
12 P4	12 P4	12 P4	12 P4
13 P4	13 P4	13 P4	13 P4
14 P4	14 P4	14 P4	14 P4
15 P4	15 P4	15 P4	15 P4
16 P4	16 P4	16 P4	16 P4
17 P4	17 P4	17 P4	17 P4
18 P4	18 P4	18 P4	18 P4
19 P4	19 P4	19 P4	19 P4
20 P4	20 P4	20 P4	20 P4
21 P4	21 P4	21 P4	21 P4
22 P4	22 P4	22 P4	22 P4
23 P4	23 P4	23 P4	23 P4
24 P4	24 P4	24 P4	24 P4
25 P4	25 P4	25 P4	25 P4
26 P4	26 P4	26 P4	26 P4
27 P4	27 P4	27 P4	27 P4
28 P4	28 P4	28 P4	28 P4
29 P4	29 P4	29 P4	29 P4
30 P4	30 P4	30 P4	30 P4

Sekančioje partijoje liepos 13
baltai turėjo žaisti Bobby
Fischer, bet jis išvis nepasirodė.
Valandai praėjus vyr. teisėjas
Lothar Schmidt priteisė tašką
Spaskio naudai. Fischerio asis-
tentai mėgino apeliuoti dėl TV
kamerų, kurios trukdė susi-
kaupiti, prašydami jas pašalinti
ir priteistąjį Spaskiui tašką anu-
liuoti. Rungtinių komitetų
Fischerio skundą atmetė ir pri-
teistąjį tašką Spaskio naudai pa-
tvirtino. Taigi pastarasis veda
matčą 2:1. Trečią partiją laimėjo
Fischeris. Sklinda įvairūs speli-
jimai dėl šio matčo likimo. Ir
visa tai neigiamai piešia Fische-
rio asmenį, pilną nesuprantamų
užgaidų. Islandijos matčo rengė-
jai aiškiai pabrėžia, kad jei mat-
čas iširts, Bobby negautų jokių
pinigų. Bobby Fischer savo el-
gesiu praranda simpatijas visam
šachmatų pasauliui.

POILSIS PRIE ATLANTO

— Labai gerai ir pigiai pailsėsite prie Atlanto pas
Pranciškonus Maine.

— Vasarvietė yra prie Atlanto, turi didelį maudymosi
baseiną ir kitus maloniam poilsiui patogumus.

— Šiomet sezonas prasideda liepos 1 d. ir baigiasi
rugsėjo 4 d.

— Rezervuotis:

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel.: (207) 967-2011

**GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE**
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE

**JANSONŲ VASARVIETĖS
VILOJE**

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt.
dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir
žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas
(7 min. pėsčiom),
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą: pirmą mėn. BIRŽELIO 24 d. iki RUG-
SĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS
— AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS.
02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir
didžiausią Cape Cod žaizumnuos paskendusią lietuvišką
pajūrio vilą.

BIRŽELIO AIDAI

Straipsniai: H. Nagys — Pilėnų
dvasia tebegyva; A. Paškus —
Praeities stagnacija — dabarties
krizė; V. Zbarskaitė — V. My-
kolaitis-Putinas; M. Slavenienė
— Kai S. Nėris gyveno pas Pu-
tiną; Dr. V.V. Gaigalas — Pran-
cūzų romanas (1960-70); V.
Liulevičius — Jurgis Krasnic-
kas.

Iš grožinės literatūros: D. Sa-
dūnaitė — Eilėraščiai; V. Myko-
laitis-Putinas — Birželio 15(eil.);
Z. Tenisonaitė — Eilėraščiai;
K. Grigaitytė — Jazminai (nove-
lė).

Apžvalgoje: J. Kojelis — Ties
istorinių lūžių anga; J. B. — Ir
St. Santvaras perkopė 70 slenks-
tį; K. Dagys — V. Krėvės "Skir-
gaila" scenoje; A. Rubikas — Kas
darosi Olandijoje?; Mūsų bui-
tyje.

Recenzijos: K. Gimius — Tau-
tinio šauklio odiseja (Ereto knyga
apie Pakštą); Aug. R. — J. Augus-
taitytės-Vaiciūnienės "Rūpes-
tį"; Ant. Gustaitis — Žodinio
kvarteto pasiklausius (Ostrausko
dramos).

Šio numerio iliustracijos: Alb.
Elskaus vitražai, nuotraukos iš
lietuvių gyvenimo.

Redaguoja — dr. Juozas Gimius,
27 Juliette St., Boston, Mass.
02122; leidžia T. Pranciškonai;
leidėjų atstovas T. dr. Leonardas
Andriekus, OFM; administ-
ruoja — T. Benvenutas Rama-
nauskas, OFM, 680 Bushwick
Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Pr. Naujokaicio "Pasijėdau ša-
lią rūtą". Romanas. 4 dol.

Mykolo Krupavičiaus "Atsimi-
nimai". Kietais viršeliais 10 dol.

Kipro Bielino "Gana to
jungo". 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto
parašyta monografija. Minkštais
viršeliais 10 dol., kietais — 12
dol. Išleido Lietuvių Katalikų
Mokslų Akademija Romoje.

Šios ir kitos lietuviškos kny-
gos bei plokštelės gaunamos
Darbininko administracijoje.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastas, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

LITO KELIONIŲ BIURAS

LIETUVOS KLONIAI IR KALNELIAI
SVEIKINS JUS, NUVYKUS
LIETUVĄ PER

LITO KELIONIŲ BIURĄ

Liepos 15 — rugpjūčio 1
\$890.00. Lankoma Vilnius,
Kaunas, Trakai, Amsterdamas
ir Kopenhaga.

Rugsėjo 9 — rugsėjo 29
\$910.00. Lankoma Vilnius,
Trakai, Kaunas, Druskininkai
ir Roma.

Liepos mėn. ekskursijoj dar yra kelios
laisvos vietos. Skubiai registruokitės.

Kreipkitės į

Litas Travel Service

87-18 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsinininių radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki
6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį.
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kexys, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščiūnas, 178
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127

BRIDGEVILLE, PA.

PAŠVENTINO BAŽNYČIA
Birželio 20 Pittsburgho vyskupas Vincent Leonard pašventino pagrindinį atnaujintą Šv. Antano parapijos bažnyčią Bridgevilleje, Pa. Iškilmeje dalyvavo 24 kunigai, lietuviai ir amerikiečiai. Tarp jų provincijos T. Jurgis Gailiusis ir 4 pranciškonai, nes ši parapija nuo 1949 administruojama pranciškonų. Iškilmės pagrindu buvo bendrai laikomos mišios, vadovaujant pačiam vyskupui, kuris pamoksle labai išgyrė lietuvių pranciškonus ir parapijos kleboną T. Aleksandrą Žiubrys, OFM, čia dirbantį nuo 1951. Po mišių vyko vaišės parapijos salėje.

Šv. Antano parapija Bridgevilleje yra lyg ir Pittsburgho priemiestis. Į šią vietą ėmė telktis lietuviai prieš pirmąjį pasaulinį karą. 1915 dvasiniam reikalui nupirktą iš metodistų medinę bažnytelę. Ji be ypatingų remontų išsilaikė, kaip viena iš kukliausių lietuvių maldnamų Amerikoje. Pranciškonams perėmus parapiją, išmokėta skolos ir imtasi telkti fondą bažnyčiai atnaujinti. Tai užtruko virš 20 metų. Fondą sutelkė ilgmetis parapijos klebonas, T. Aleksandras Žiubrys, ruošdamas bazarus, vakarienes ir dėdamas dolerį prie dolerio. Jis kaip ir savo kunigiško gyvenimo tikslu pasirinko Šv. Antano nusilpusios parapijos gerovę. Pasitaikė įvairiausių kliūčių. Viena iš jų — greitkeliai, kuriuos tiesiant norėta perkelti kitur bažnyčią. Antra kliūtis — pačių lietuvių išretėjimas. Iš tremties čia nesusilaukta ateivių. Patys Pittsburgho vyskupai ilgai galvojo, kol nutarė palikti Šv. Antano parapijos bažnyčią senoje vietoje. Tai klebono ir parapijiečių vieningos pastangos, o taip pat ir vysk. Vincento Leonard ypatingas palankumas, nes jisai yra kilęs iš tos apylinkės. Parapijai dabar priklauso

164 šeimos — viso 513 asmenų.

Šiandien Šv. Antano atnaujintos bažnyčios jau niekas negalėtų nepažinti. Gal teisingiau būtų pasakyti, kad ji perstatyta. Sienos, tiesa, liko tos pačios, bet jos iš lauko pusės apdengtos plytom, o viduje išmuštos dailiom beržinėm lentelėm. Bažnyčia iš abiejų galų prailginta, įdėta 12 vitražų, grindys išklotos stipriu kilimu, altoriai iškalti iš marmoro, didžiojo altoriaus gale iškelta didinga Kristaus statula ant marmorinės baltos plokštės. Taip pat meniškai įrengtas Šv. Sakramento altorius. Vitražus, Kristaus statulą ir Šv. Sakramento altoriaus ornamentiką sukūrė dail. V. K. Jonynas. Visa tai — meniška ir elegantiška — teikia bažnyčiai grožio bei orumo. Tai pastebėjo vyskupas, amerikiečiai dvasininkai ir patys parapijiečiai. Visas pertvarkymo darbas, įjungiant vienuolyno atnaujinimą, kainavo 170,000 dol. Atnaujinimas dar galutinai nebaigtas — trūksta bokšto, kurio nespėta išvesti iki šventinio dienos.

Šv. Antano bažnyčia yra ypatingoje vietoje — prie pačių plačiausių Pittsburgho greitkelių. Akylesnis keleivis, pamatęs dailią bažnytelę, prie jos Fatimos Marijos atvirą šventovę, vienuolyną ir salę, gal panorės sustoti. Sustojęs jis nesigailės, nes ras patrauklų religinį centrą. Tik jis vargu žinos, kad čia kadaise telkėsi emigrantai lietuviai ir kad lietuvių kunigo pranciškono pastangomis atnaujinta parapija ir bažnyčia. Čia yra klebonavę kunigai V. Abromaitis, M. Kazėnas, A. Jurgutis, P. Giedgaudas, OFM ir Aleksandras Žiubrys. T. Aleksandro pastangos ir atsidavimas per 20 metų liks ryškiausiai įrašyti Šv. Antano parapijos istorijoje. Šventinimo iš-

kilmėse ne vienas svečias prasi-tarė: Žiūrėk tu man, ką gali padaryti apsukrus kunigas vienuo-lis!

T. Leonardas

M. ir P. Paliai iš Woodhaven, N.Y., dr. Vladui Viliamui mirus, vietoj gėlių paaukojo Lietuvių fondui 15 dol., užprašė mišias ir Darbininko spaudai pridėjo 5 dol. Jie taip pat dalyvavo Washingtono a.a. Vl. Viliamo laidotu-vėse.

Kun. Pranas Geiščiūnas ilgė-snį laiką gydėsi ligoninėje ir per-gyveno tris sunkias operacijas. Išėjęs iš ligoninės, buvo apsis-tojęs pas lietuves seseles Putnam, Conn., kur gerokai sustiprėjo. Pereitą savaitę buvo atvyk-ęs į New Yorką ir toje pačioje li-goninėje tikrino sveikatos stovį. Šį pirmadienį grįžo į Putnam ir lieka gydytojų priežiūroje.

Veronika Samulėnienė, Darbi-ninko skaitytoja, gyvenusi Brooklyn, Livingstone ir Orland, Fla., sulaukusi 76 m. am-žiaus, mirė liepos 9. Palaidota liepos 14 iš Sv. Rafaelio baž-nyčios Livingston, N.J. Nuliū-dime paliko 4 sūnus, dukrą, gimines bei gerus bičiulius. Ve-lionės mirties proga Veronika Yomantienė, gyv. St. Petersburg, Fla., už jos vėlę užprašė mišias ir Kultūros Židinio statybai pa-aukojo 100 dol.

Juozas Česna, iš Australijos, Adelaidės Lietuvių Bendruo-menės sekretorius, svečiuoja-si pas savo brolių Vytautą ir jo žmoną Liuciją Česnus, gyvenan-čius Greenpointe, N.Y. Sve-čiuosis porą savaitių. Rugpiū-čio 1 iš Los Angeles grįžta į Australiją.

Už Jurgio ir Stepono Paknių vėles liepos 15 pranciškonų kop-lyčioje buvo atlaikytos mišios ir pašventintas Steponui Pakniui paminklas Cypress Hills kapinė-se. Mirties metinėse vietoje gė-lių Kultūros Židinio fondui aukojo po 10 dol. Aleksandra Žukienė ir Genovaitė Gude-lienė, po 40 dol. velionies Stepono „našlė“ T. Paknienė. Mišias aukojo ir paminklo šven-tinimo apeigas atliko T. P. Baniū-nas, gausiai dalyvaujant Paknių šeimos draugam. Vaišės įvyko Kultūros Židinyje, vadovaujant Vaciiui Steponiui.

Batuno trečiojo Baltijos Festi-valio proga išleidžiamas gausiai iliustruotas suvenyrinis leidi-nys su programa. To leidinio spausdinimo išlaidoms padengti yra ieškomi rėmėjai, kurie su savo skelbimais ar linkėjimais šiam festivaliui padarytų tą lei-dinį tikrai vertą dėmesio. Tas lei-dinys bus dalinamas nemokamai visiems, kurie atvyks į šį tradi-cinį Batuno rengiamą festivalį. Kas norėtų paremti šio leidinio išleidimą, yra prašomas iki lie-pos 25 kreip-tis į Batuno įstaigą, 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465 — Tel. (212) 828-2237.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Dainos ir arijos, Janinos No-meikaitės-Armonienės, soprano, lietuvių ir kitų kompozitorių kūriniai: Daug pavasarių, Jado auskarai, Ratai, Rugiagėlės, Tul-pės, Gėlės iš šieno, Jei tu my-li, Pasakyk, mamyt. Arija iš op. Gražina, Puccini, A. Thomas, F. Chopin ir kitų. Operos dainuo-jamos lietuviškai. Mono 5 dol.

Skambėkite dainos, Juozės Kristolaitytės-Daugėlienės įdai-nuota: Ko vėjai pučia, Pavasario dienele, Pamylėjau vakar, Patrakų beržas stovėjo, Sakė mane šokią, Treji gaidžiai negie-dojo, Per dvarą ejau, Verpsiu, verpsiu, Iš trijų kampų vėjelis pūtė, Žibutė, Lopšinė, Žuvelė, Alyvos, Kalnų daina ir Čigonė. Stereo 5 dol.

Lietuvių kompozitorių dainų recitalis, Sol. S. Klimaitės: Kaitink, šviesi saulute, Koks ten lengvas poilsėlis, Mamytė, Serenada, Vakaras, Obelių žie-dai, Rūta, Kad širdį tau skausmas, Ežerėlis, Dukružėle, Debesėlis, Siuntė anyta, Rods, parpulsiu ir Tulpės. Mono, 5 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunama Darbininko administ-racijoj.

Adirondakų kalnų perlas — Lake George, kurio pakrantėje yra gražioji lietuvių Šlyvynų vasar-vietė Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. 12824. Tel. (518) NH 4-5071. Nuo New Yorko apie 200 mylių. Iš N.Y. Thruway Exit 24, į Nortway 87 iki Lake George Village; iš ten 9 N keliu 7 mylios į šiaurę. Nuotr. V. Mazelio

ELIZABETH, N. J.

MOKSLO METŲ UŽBAIGTUVĖS

Gegužės 21, sekmadienį, ne-didelis būrelis mokinių tėvų ir mokyklą besidominčių tautiečių susirinko į Šv. Petro ir Povilo parapijos salę šešt. mokyklos mokslo metų užbaigimo šven-tei. Šventę atidarė malda ir trum-pu sveikinamuoju žodžiu para-pijos klebonas kun. Petras Ze-meikis. Dar į susirinkusius kal-bėjo LB apyg. pirm. K. Jankū-nas ir buvo perskaitytas rytinio pakraščio liuanistinių mokyklų inspektoriaus Antano Masionio kreipimasis į tėvus ir mokinius.

Toliau programą tvarkė patys mokiniai. Patys mažieji gražiai padėklamavo gerai išmokyti eilė-raščiai, o su akordeonu gerai susigvenusi Rūta Raudytė pa-grojo visą pygnę liaudies melo-dijų. Vėl mažieji išsipylė į sceną gražiai pašoko Noriu miego, o vėliau visi mažieji skambiais balsais sudainavo Šalia kelio, vieskelio. Dr. Dariaus Slavinsko vadovaujamas balsingėsių mokinių choras patraukliai pa-dainavo keletą liaudies dainų ir Brahms'o Lopšinę. Reikia pasakyti, kad šis vaikų choras yra darniai susidainavęs ir kad

Lito bendrovė, kaip jau ankščiau buvo informuota, kuria Put-nap, Conn., prie Quasset ežero lietuvišką koloniją. Ilgokai už-truko, kol buvo išsiaiškinti įvai-rūs klausimai vietos įstaigose. Pateikti laikinieji planai priimti ir matininkas dalo žemę skly-pais, kurių dydis nuo 3,5 iki 7,5 akro. Kiekvienas sklypas tęsiasi nuo viešojo kelio iki ežero. Že-mės kaina apie 1750 dol. už ak-rą. Galima pirkti ir išsimokėti-nai. Entuziastai jau kitais me-tais pradeda statyti namus. Norį gauti daugiau informacijų gali kreiptis adresu: A. Škėrys, 84-41 88 St., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. (212) 846-0220. Put-namo piknike liepos 23 dalyvaus ir Lito bendrovės atstovai, ku-rie galės duoti daugiau informa-cijų ir parodyti žemę vietoj.

Helen V. Kulber-Kulbokienė dalyvavo Roosevelt viešbuty į-vykusioj spaudos konferencijoj, kuri buvo surengta dėl Jane Pickens Langley, respublikonų kandidatės kongresui iš 18-to kongresinio (Silk Stocking) dist-rikto Manhattane.

Introduction to Modern Lithuanian gramatikos pirmoji laida išparduota. Antra laida bai-giama spausdinti ir liepos pas-kutinėm dienom knyga bus par-davinėjama po 8 dol. Kreiptis: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Rimos ir Juozo Bružų siuntinių įstaiga per vasarą veikia tik tris dienas: ketvirtadienį nuo 10 iki 7 v.v., penktadienį nuo 10 iki 7 v.v. ir šeštadienį nuo 10 iki 4 v. popiet.

Richmond Hill rajone išnuo-mojamas 5 erdvių kambarių bu-tas. Pageidaujama suaugusių šei-ma. Tel. VI 6-4423.

Išnuomosiu vieną kambarį su centraliniu šildymu, su bal-dais, bendra virtuve ir vonia. Ra-šyti: V. Geibavičius, 73 Wyckoff Ave., Ridgewood, N.Y. 11237. Telef. EV 6-0923 nuo 5 iki 8 val. vak.

jis galėtų pasirodyti ir didesniu-se susibuvimuose. Nors mielas dainavimo mokytojas ir turėdavo vargo kas šeštadienį pasiekti mokyklą, nes jis gyvena net 40 mylių nuo mokyklos, tačiau dar-bo vaisiai pasigėrėtini. Ne-zinia, kas kitas galėtų su tokia dainos meile dirbti su mokyklos mokiniais, jei dr. Slavinskas sugalvotų iš šio darbo pasitrauk-ti. Chora pianu palydėjo Julius Veblaitis.

Algis Alinskas, Petras Audė-nas, Regina Brazinskaitė, De-bbie ir Rūta Didžbalytės, Linas Eitmanas, Edvardas Jarmas, Alė ir Astra Kvedaraitės, Rūta Rau-dytė ir Vytautas Rubonis Audro-nės Bartys skoningai de-ko ruotoj scenoj suvaidino liau-dies pasaką Vištytė ir Gaidžiū-kas. Pabaigai vyresnieji mokyk-los mokiniai, Vidai Kvedaraitėi akordeonu palydint, pašoko Ru-gučius ir Žvejų polką. Ši grupė taip pat jau gražiai susišokusi.

Su šia švente iš mokyklos ve-dėjo pareigų pasitraukia penke-rius metus šiai mokyklai sklan-džiai vadovavęs Algirdas Bra-zinskas. O jis taip pat šiai mo-kyklai yra didelę duoklę su-dėjęs, nes, nepaisant šeima ištikusios ilgos ligos ir vėliau mirties, jis kantriai nešė neleng-vą mokyklos vadovavimo naš-tą. Į mokyklos vedėjus, nors ir nenoromis, vėl grįžta šios mo-kyklos veteranas ir visų gerbia-mas kun. Juozapas Pragulbickas.

Programai pasibaigus, moki-niai ir šventės dalyviai buvo pavaišinti mokinių mamųčių skaniai pagamintais kepiniais ir kava. Mokyklą pastoviai lankė 35

mokiniai. Galėtų jų būti ir dau-siau, tačiau kai kurių tėvų neran-gumas yra beveik neįveikiamas, nors daug yra ir tokių, kurie, ne-žiūrėdami ir didelių atstumų, savo vaikus į mokyklą ryžtingai vežioja. Jų užsispyrimu mokykla ir gyvena.

K.J.

Bostono šauliai šią vasarą sa-vo atostogom pasirinko Kenne-bunkport, Maine, lietuvių pran-ciškonų sodybą.

Pirmą kartą krepšinio rung-tynės tarp Lietuvių Piliečių Dr-jos, So. Bostone, komandos ir Australijos lietuvių krepšinio rinktinės įvyks liepos 22, šešta-dienį, 2 val. popiet Boston State College, 625 Huntington Ave. Su svečiais susipažinimo vakarienė bus 7:30 val. vak. Lie-tuvių Piliečių Dr-jos salėje, So. Bostone. Šokiama gros orkestras. Bilietų kainos į žaidimą — 2 dol., vaikam — 1 dol. Banketo bilietas — 5 dol., jaunimui iki 16 metų — 2 dol.

Dana ir Vytautas Eikiniai su dukrelėmis Vilija ir Aušra daly-vavo Chicagoj įvykusioj tauti-nių šokių šventėj. Iš Chicagos tę-sia kelionę per Ameriką net iki Ramiojo vandenyno krantų.

Jonas ir Elena Valiukonai, So. Boston, Mass., kartu su Bos-tono šauliais atostogauja Maine, lietuvių pranciškonų sodyboj. Kartu su jais atostogas pralei-džia ir jų sūnus inž. Jurgis Va-liukonis, atvykęs iš Baltimorės.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

Dvieji savaitę
rudens — žiemos

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Kaina nuo \$619.00

Išvyksta iš Bostono/New Yorko
RUGSĖJO 14 d.

GRUODŽIO 21 d. 1972

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėlinkite!

Smulkesnių žinių ir
registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas (617) 268-8764

Darbo valandos kasdien nuo 9 val. iki 5 val.
Šeštadieniais uždaryta: birželio, liepos
ir rugpjūčio mėn.

Savintinkė — Aldona Adomoniene

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 45 dol. ir 60 dol. savaitei dviem asme-nims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas pa-tarnavimas. Atidari nuo gegužės pabaigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidrausti nuo lietingo oro

Eugenija ir Jonas Jasinskai
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

DARBININKAS

NEW YORKO LAUKIAUJENOS

Dr. Vladas Viliamas, kurį laiką gyvenęs New Yorke ir 1953-1958 buvęs Brooklyno lituanistinės mokyklos mokytojas, liepos 12 mirė Washington, D.C. Velionis buvo gimęs 1904 spalio 15 Norkūnėlių km., Rokiškio apskr. Daktaro laipsnį gavo Berlyno universitete 1936. 1937-1940 Vytuto Didžiojo universitete buvo geografijos katedros asistentas, o 1941-1943 — vyr. asistentas gamtos-matematikos fakultete. Nuo pat gimnazijos laikų pasireiškė ateitininkų veikloje, ėjo įvairias atsakingas pareigas. Amerikoje veikė krikščionių demokratų partijoje — 1951-1958 centro komiteto narys ir Tėvynės Sargo vienas iš redaktorių, o taip pat Vidurio Europos krikščionių demokratų sąjungos štabo narys. Bendradarbiavo spaudoje, o taip pat ir Darbininke. Paskutiniuoju laiku gyveno Washingtone ir dirbo JAV kongreso bibliotekoje.

NEWARK, N.J.

Newarko L. Bendruomenės apylinkės valdyba ir kun. P. Totoraitis dėl naujausių įvykių Lietuvoje kreipėsi į Newarko arkivyskupą Thomas A. Boland, prašydam, kad birželio 18 paskelbtų maldos dieną už pavergtą Lietuvą. Arkiv. Boland maloniai sutiko ir išleido ganytojinį laišką, įpareigodamas visos arkivyskupijos kunigus laišką perskaityti bažnyčiose, sekmadienį, birželio 17 ir 18. Laiške ragino melstis už kenčiančią Lietuvą. Savo laišką taip pat paskelbė arkivyskupijos savaitiniame "Advocate".

Australijos lietuvių krepšinio rinktinės rungtynės

liepos 21, penktadienį, 8:30 val. vak.
su Bostono Lietuvių Sporto Klubu Tėvų Pranciškonų vašarvietėje Kennebunkport, Maine.

liepos 22, šeštadienį, 2 val. popiet
su Bostono Lietuvių Sporto Klubu Boston College salėje, Huntington Ave. 7:30 val. vak.
So. Bostono Lietuvių Piliečių klubo salėje susipažinimo banketas.

liepos 23, sekmadienį, 5 val. vak.
su Washingtono apylinkės rinktine Bowie Community Center (Stoneybrook Dr. ir Rt. 450), Bowie, Md.

Visuomenė kviečiama atsilankyti ir tuo paremti Australijos lietuvių sportininkus

Apreiškimo Parapijos kunigai
nuoširdžiai kviečia visus parapiečius bei visus lietuvius dalyvauti

TRADICINIAM PIKNIKE,

kuris įvyks

SEKMADIENĮ, LIEPOS 30 d.

gražiamame PLATTEDEUTSCHE Parke
Franklin Square, L. I.

Pradžią — 2 val. p. p. Šokiai — nuo 5 val.

Gros JOE THOMAS orkestras

Autobusai nuo bažnyčios išvyksta 1 val. p. p.
Nuo p. Šalinskienės įstaigos — 1:30 val.
Autobusose prašom iš anksto užsisakyti vietas

Redakcija 455-7281
Administracija 452-2923
Spaustuvė 452-6916
Vienuolynas 455-7068
Kultūros Židinys 827-9865

Alina Grinienė

Alina Grinienė, Vokietijos lietuvių visuomenininkė ir Miuncheno lietuvių tautinių šokių grupės vadovė, kartu su savo grupe buvo atvykusi į JAV ir dalyvavo Chicagoje įvykusioje IV-toj tautinių šokių šventėje. Po šventės dar lankėsi keleto JAV miestų ir turėjo progos susitikti su savo bičiuliais. Lankydamsi New Yorke, aplankė ir Darbininko redakciją, kur pasidalino įspūdžiais apie Vokietijos lietuvių gyvenimą ir artėjančius olimpinis žaidimus Miunchene. Viešnia į Vokietiją išskrido liepos 18.

IDOMUS SEKMADIENIS PUTNAMO SODYBOJ

Ateinantį sekmadienį, liepos 23, yra Naujosios Anglijos lietuvių metinis saskrydis Putnamo seserų svetingoj sodyboje. Šįmet ypatingai verta ten būti, nes bus daug įdomių ir naujų dalykų.

Dariaus-Girėno tragiško skridimo per Atlantą 39-tas metinis minėjimas įvyks liepos 22, šeštadienį, 3 val. popiet Lituanica aikštėje (Union Ave. ir Stagg St. kampas), Brooklyne. Minėjimą praves Bronė Spudienė, Mėčys Razgaitis giedos himnus, Tėv. Petras Baniūnas, OFM, sukalbės invokaciją, kalbės Aloyzas Balsys, Jurgis Juodis, S. Bredes, J. Mikužutė, J. Valaitis. Rengia Dariaus-Girėno komitetas.

Parciunkulės atleidai Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje bus rugpjūčio 6, sekmadienį. Švenčiausias Sakramentas bus išstatomas po 12:15 val. mišių o iškilmingi mišparai ir palaiminimas bus 4 val. popiet. Pamokslus sakys lietuvis pranciškonas. Visi kviečiami dalyvauti Parciunkulės atlaiduose, minint Angelų Karalienės bažnyčios gimtadienį.

Lionginui Ramanauskui tragiškai žuvus, vietoj gėlių prie jo karsto, paaukojo Kultūros Židinio statybai po 25 dol.: Ona ir Petras Laniai, o taip pat ir Ieva ir Juozas Bylai. Viso 50 dol.

Margarita Samatienė, naujai išrinkta Pabaltijo Moterų Tarybos lietuvių delegacijos pirmininkė, pakviesta dalyvauti New Hampshire ruošiamoj Pavergtų Tautų savaitės pagrindinėje programoje, kuri įvyks Ashland, New Hampshire (Captive Nations Cemetery) liepos 23, sekmadienį, 2 val. popiet. New Hampshire ir apylinkių lietuvių raginami savo dalyvavimu prisidėti ir paremti šią amerikiečių organizaciją ruošiamą pavergtų mūsų brolių-sesų tragedijos prisiminimą.

Stovyklaujančios mergaitės duos įdomią programą, bet jos šį kartą turės ir įdomią pagalbą — prie jų prisijungs tautinius šokius šokantis lietuviškas jaunimas, kuris yra atvykęs iš kitų kraštų dalyvauti Chicagoje šokių šventėje ir jaunimo kongrese. Jis jau atvyko į Putnamą trimis autobusais.

Visi jaunimo ir Putnamo seserų draugai turi ten būti šį sekmadienį su jais kartu. Jų auka atvykti pas mus buvo didesnė, negu mūsų šį jais susitikti ir savo dėmesiu jiems padėkoti.

Prelatas P. Juras, mūsų kultūrinį turį globėjas ir kultūrinės kūrybos rėmėjas, švęs tą pačią dieną Putname savo kunigystės aukštinį jubiliejų. Jis vertas, kad tą dieną mes jam dešinę paspausime. Mišios aukojamos 11 val.

Bus ten ir dvi parodos: Adomo Galdiko paveikslų paroda ir Baltuonio medžio skulptūrų paroda.

Pavergtų tautų žygis New Yorke

Pavergtų Tautų savaitė New Yorke pradėta švęsti liepos 16. Įvairių pavergtų tautų atstovams su vėliavom atžygiavus New Yorko Penktąją Avenue iki Šv. Patriko katedros, čia 10 val. pradėtos iškilmingos mišios. Jas aukojo ukrainiečių rito kunigai, vadovaujant Very Rev. Volodymyr Gawlik. Mišių metu giedojo galingas Šv. Jono Krikštytojo ukrainiečių parapijos choras iš Newark, N.J.

Katedroj mišių metu, po evangelijos, pamokslą angliskai pasakė prel. J. Balkūnas, P.A., Maspeth, N.Y. Priminęs, kad čia susirinkom melstis už pavergtas tautas, tuoj ir užklauso: o kas tos tautos yra? Ar visi jas žino? Juk yra amerikiečių tarpe ir gana aukštų pareigūnų, kurie pavergtųjų nepažįsta. Tad pamokslininkas ir išvardino visus pavergtuosius. Kai tokiai didelei pasaulio daliai dvidešimtam amžiuje atimta laisvė — kas bus sekantis šioj tragiškoj eilėj? Iškeldamas pavergtųjų tautinį ir religinį atsparumą, prelatas ypač rėmėsi duomenimis apie paskutiniuosius tragiškus įvykius Lietuvoje. Su pavergtaisiais visi turim jungtis dvasioj, maldoj ir kovoj.

Po pamaldų su gausybe JAV ir pavergtų tautų vėliavų bendras paradas žygiavo iš katedros Penktąją Avenue į centrinį parką, kur koncertų aikštėj pra-

New Yorko L.A.K. futbolo komanda, laimėjusi prieš Chicago Lituanicą. Nuotr. Z. Degučio

NEW YORKO VYRAI LAIMĖJO CHICAGOJ 1:0

Didelės žiūrovų minios aki-vaizdoje Lietuvių Atletų Klubo futbolo vienuolikė liepos 4 pavėrė dr. E. Ringaus pereinamąją taurę iš Lituanicos rankų. Chicago vyrai pirmą kartą taurę laimėjo 1970 įveikdami L.A.K.

Giedrė Montvilienė, gyv. Brookfield, Conn., dalyvavo vietinėje meno draugijos Palette of Zodiac parodoje ir laimėjo pirmą premiją grafikos srity (už portretą). Paroda vyko liepos pirmojo pusėj.

Kun. Petras M. Urbaitis, Lietuvių Saleziečių centro Romoj atstovas, ilgesnį laiką važinėjęs po Ameriką, liepos 29 grįžė iš New Yorko Europon.

Bus daug progų pasinaudoti ir piknikinėmis įvairenybėmis. Tai reta proga daug ką pamatyti ir daug su kuo susitikti. Vairai galės arkliais pajodinėti.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn. liepos 23. Autobusas išsina sekmadienį, 6:30 v. ryto, nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., Bklyn, N.Y. 7 val. sustoja prie Shalins Funeral Home 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Kelionė asmeniui 12 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje GL 2-2923, vakarais GL 5-7068, pas M. Šalinskiene 296-2244. Gautas modernus ir patogus kelionei autobusas. Prašoma užsirašyti iš anksto ir nesivėlinti laiku atvykti. Autobuse liko laisvos tik kelios vietos. Norintieji vykti prašomi tuoj skambinti virš nurodytais telefonais.

vestas civilinis minėjimas. Visa ši dalis buvo skirta Romui Kalantai prisiminti.

Pareiškus ištikimybę JAV vėliavai, Nastutė Umbrazaite perskaitė proklamaciją, kuriomis JAV prezidentas Nixonas ir New Yorko gubernatorius Rockefelleris liepos 16-22 savaitę skelbia pavergtųjų tautų savaitę. Prezidentas liepos 11 pasirašytoj proklamacijoj pareiškia ištikimumą Amerikos kongreso pradėtai tradicijai ir įsijungia į bendrą kovą už pavergtųjų laisvę. Gubernatorius panašią proklamaciją pasirašė liepos 14.

Ištikimumą vėliavai pravedė lietuvis Vincentas Abojas, katalikų karo veteranų komandierius, pagrindinę kalbą pasakė pavergtų tautų savaitės komiteto pirm. teis. Mathew J. Troy. Dar kalbėjo ukrainiečių, kubiečių, Americans for Simas, gudų atstovai.

Pabaigoj ukrainiečių tautinių šokių grupė iš Astorijos pašoko ketvertą šokių: auliniai batai, žirkės, įsimylėjusių šokis ir pavasario šokis. Jų pristatymo tvirtinimu 60 proc. šokėjų jau gimė ir augė JAV, bet stropiai domisi tautiniais papročiais, šokiais ir tradicijom.

Visa programa aikštėj truko truputį virš valandos. Nors buvo labai karšta ir drėgna, apygauti publika kantriai išlaukė iki galo.

3:1 pasekmė. 1971 po ilgos ir permainingos kovos bei kelių pratęsimų rungtynės baigėsi lygiomis 3:3. Taurės likimas buvo išspręstas baudų šaudymu, kurį laimėjo Lituanica. Tais pačiais metais Chicago buvo pakviesta į New Yorką revanšui, kur rungtynės pralaimėjo 1:4, bet taurės neatidavė, nes ji saugiai liko Chicagoje.

Šiais metais į jaunimo kongreso sporto dienos programą buvo įtrauktos ir futbolo taurės varžybos. Newyorkiečiai į Chicago nuvyko stipriu sąstatu ir grįžo su užpelnyta pergale, kuri, kaip iš pasekmės galima spręsti, nebuvo lengva. Lituanicos komanda yra gerokai pasikeitusi ir atjaunėjusi. Nebesimatė senųjų vilkų, kaip Jeningo, Gavėnios, Mikalausko, tačiau jaunieji žaidikai irgi parodė veržlumą, susižaidimą ir daug žadančią ateitį.

L.A.K. įvartį pasiekė pirmam kėliny, po gražaus derinio, kurio pasekmė Giedrius Klivečka dešiniam krašte vienas prasiveržė link vartų. Jo smūgį mikliai į vartus nukreipė Klemas Budreckas, ir kamuolys atsidūrė tinkle. Įvartį galėjo būti ir daugiau, bet vienas iš jų (Sabaliauskas) buvo neužskaitytas, ir kelios progos nebuvo tinkamai išnaudotos. Lituanicos gynikai, žinoma, sunaikino ne vieną L.A.K. antpuolį ir jų puolikų vikrus kamuolio valdymas buvo sukūręs daug pavojingų padėčių prieš New Yorko vartų, tačiau

N.Y. komanda prieš Chicago puolimą atsilaukė. Budrecko buvo pilna aikštė, o vėliau, ir Klivečkaitė perėjus į gynimą, puolime gražiai reišėsi Sabaliauskas. L.A.K. gynikai parodė ryžtingą, nors šiek tiek kietoką žaidimą. Atrodo, kad žadvydo pozicija gynime irgi buvo pateisinta. Didelis kampinių santykių Chicago naudai taip pat įrodė Chicago nuolatinį spaudimą į New Yorko vartus, tačiau įvartis ir pergalė priklausė newyorkiečiams.

L.A.K. žaidė šios sudėties: G. Bagdžiūnas, P. Vainius, P. Bagdžiūnas, Kreicas, Žadvydas, Market, Šileikis, Sabaliauskas, C. Klivečka, Budreckas, V. Rauba, R. Rauba, J. Vainius ir J. Malinauskas.

Po rungtynių graži, sidabrinė Lituanicos pirm. dr. E. Ringaus taurė buvo įteikta L.A.K. vienuolikės kapitoniui P. Bagdžiūnui. Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirm. inž. J. Baris pasveikino New Yorko klubą ir palinkėjo Chicago kitam susitikime geresnės laimės.

Išvyką į Chicago organizavo dabartinis komandos treneris ir vadovas K. Budreckas, kuriam visa L.A.K. vadovybė, žaidėjai ir kiti išvykos dalyviai nuoširdžiai dėkoja.

Kitas Atletų Klubu futbolininkų uždavinys — kelionė į Torontą, kur teks dalyvauti baltiečių sporto šventėje ir ginti lietuvių spalvas prieš latvius, estus ir ukrainiečius. Baltiečių pirmenybės vyks liepos 29-30. Sporto mėgėjai kviečiami nuvykti į Torontą ir duoti pasipirties mūsų futbolininkam. Alg. Š.

Brangiam vienminčiui ir mielam bendradarbiui
A.A. dr. Vladui Viliamui
mirus, jo žmonai p. Reginai ir sūnui Virgiui
nuoširdžią užuojautą reiškiamo

*Eugenija ir Petras Minkūnai
Emilija ir Pranas Vainauskai*

A. a. Onos Kaunienės mirties metinių pamaldos
įvyks liepos 29, šeštadienį, 9 val. ryto, Angelų Karalienės bažnyčioje, Roebing St. ir South 4th St. kampas, Brooklyn, N.Y.

Į pamaldas šeima prašo atsilankyti visus gimines, pažįstamus, prietelius ir organizacijų narius, kurioms velionė priklausė. Tuoj po pamaldų parapijos salėje dalyviai kviečiami atsisveikinti kava.

Antanas Kaunas, duktė Dana, sesuo Emilija

**A.A.
Inž. Lionginui Ramanauskui**

žuvus, žmonai Valentina, sūnum Linui ir Vitui, dukrai Rene, seserim L. Jankauskienei, J. Bagdanavičienei ir I. Laučkienei nuoširdžią užuojautą reiškia

*Kristina, Rimantas,
Leonilda ir Juozas Giedraičiai*